

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KADINLARIN HER TÜRLÜ ŞİDDET VE AYRIMCILIĞA MARUZ
KALMALARININ ÖNLENEREK BU ALANDAKİ MEVCUT
DÜZENLEMELERİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE ALINMASI
GEREKEN EK TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/696, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835)
ELÂZİĞ ÇALIŞMA ZİYARETİ TUTANAKLARI**

-----0-----

13 Mart 2025 Perşembe

-----0-----

- Elâziğ Aile Destek Merkezi (ADEM) Yerinde İnceleme
- Elâziğ Valiliği Çalışma Ziyareti ile Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM), Beyaz Ev Aile Merkezi ve Aile Yılı Sunumu

13 Mart 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Mustafa Hulki CEVİZOĞLU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Asuman ERDOĞAN (Ankara)

SÖZCÜ: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

KÂTİP: Zuhâl KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş)

---- 0 ----

[Elâzığ Aile Destek Merkezi (ADEM) Yerinde İnceleme]

(Video gösterimi yapıldı)

SOSYOLOG HATİCE ZEREN - Değerli milletvekillerimiz, Sayın Vali Yardımcımız, kıymetli protokol üyeleri ve değerli misafirlerimiz; Aile Destek Merkezine hepiniz hoş geldiniz.

Size kısa bir sunum hazırladık Aile Destek Merkezimiz hakkında. Aile Destek Merkez bilindiği üzere, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Teşvik Kanunu kapsamında "dezavantajlı gruplar" olarak adlandırdığımız, özellikle kadın bireylerimizin sosyal, kişisel, kültürel ve mesleki açıdan gelişimini desteklemek amacıyla sunulan bir sosyal sorumluluk projesidir. Binamız tarihe olarak yaklaşık bir yıldır hizmette, bir yıldır hizmet vermekteyiz bayanlarımıza.

Merkezimizde güçlü kadın, güçlü toplum, güvenli aile misyonuyla çıktığımız bu yolda geleceğin güçlü bireylerini yetiştirmeyi amaçlıyoruz. Merkezimiz, çeşitli il müdürlükleri, Fırat Kalkınma Ajansı ve sivil toplum kuruluşlarından da destek almaktadır. Açılışından itibaren 37 kursiyerimiz kursumuzu tamamlamıştır. Üç aylık süren kursları tamamlayıp belgelerini teslim almışlardır. Aynı zamanda bu kursiyerlerimize 3294'e tabi olan 37 kursiyerimize de Teşvik Kanunu kapsamında ödemeleri yapılmıştır. Şu an sabah ve öğlen gurupları olarak 102 kişi kursumuzda eğitimlerine devam etmektedirler. Kadınların her alanda desteklendiği bir Türkiye için tüm gayretlerimizle çalışmaktayız.

Yine, projemizin süresi bilindiği üzere süresiz bir projedir. Talep doğrultusunda çalışmaktayız, talep oldukça biz tüm kadınlarımızın her zaman, her daim yanında olacağız. Projemizin finansör ve paydaşlarını anlatacak olursak Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü tarafından vakfımıza 274 bin 938 TL kaynak aktarımı sağlanmıştır. Yine, Fırat Kalkınma Ajansı tarafından da 2 milyon 2 bin 922 TL fon aktarımı olmuştur.

Projemizin amacı bilindiği üzere, toplumun temel yapı taşı olan aileyi ve kadınları destekleyerek onların toplumsal, ekonomik ve kültürel yaşamda daha aktif rol almalarını sağlamaktır. Kadınların psikososyal gelişimlerini desteklemek, mesleki yeterlilik sağlamak, sosyokültürel gelişimini desteklemek, sosyokültürel gelişimini desteklemek, bir de kadınlarımızın toplumsal entegrasyonunu arttırmak ve doğrudan aile kurumunu güçlendirmeyi hedefliyoruz.

ADEM bünyesinde sunulan hizmetlerimiz şu şekildedir: Şu an Halk Eğitimden 5 usta öğreticimiz burada eğitim vermektedir. Bölgenin talepleri doğrultusunda hareket ediyoruz; ihtiyaç nedir, ne tür bir alanda kurs verirsek bunların daha sonra iş bulabilmesi daha kolay olur, bunlarla ilgili özellikle tekstil, kuaför, dikiş nakış, dekoratif ev eşyaları, el sanatları gibi kurslar düzenlenmektedir.

Yine, kadınlarımız burada kurs eğitimlerini alırken 0-6 yaş arası okul öncesi dönemde olan çocuklarına da kreş hizmeti sunulmaktadır. Burada kendi akranlarıyla beraber çocukların da sosyalleşmesi sağlanmaktadır. Aynı zamanda konferanslar, seminerler, sağlık taramaları, çeşitli sosyal aktiviteler de sunmaya çalışmaktayız. Sosyal, psikolojik ve iletişim konularına yönelik ADEM'de verilen eğitim, seminer ve toplantılara katılan bireylerimize de belgelerini takdim ettik.

Şu ana kadar sunduğumuz eğitim ve seminerlerimizden bahsetmek istiyorum. İl Emniyet Müdürlüğü tarafından madde bağımlılığı ve siber suçlarla mücadele, yine KADES ve HAYDİ aplikasyonlarının kullanımı, ayrıca teknoloji bağımlılığı, çocuk istismarıyla mücadelede, Çevre ve Şehircilik tarafından sıfır atık eğitimi, AFAD İl Müdürlüğüne afet bilinci ve yönetimi, yine İŞKUR İl Müdürlüğüne de iş kulübü eğitimi yani iş arama yollarını öğretmek istiyoruz. Bunların mülakatta ne yapmaları gerektiği, nasıl CV vermeleri gerektiği, yine, hangi alanda iş bulabilecekleri hakkında uzmanlar tarafından kendilerine bilgilendirmeler yapılmaktadır.

Ayrıca, İl Müftülüğüne aile, adabımauşeret ve değerler eğitimi, İl Sağlık Müdürlüğüne ilk yardım, kanser, erken teşhis, tarama ve sağlıklı beslenme, Sosyal Hizmetler tarafından da dijital okuryazarlık ve enerji tasarrufu, aile içi iletişim ve aile becerileri konulu eğitimler verilmiştir.

Yani sonuç olarak, ADEM projeleri, dezavantajlı bölgelerdeki kadınlarımızın yaşam kalitelerini arttırmayı, toplumsal hayatta daha aktif bir rol oynamalarını sağlamayı ve aile kurumunun güçlendirmesine katkıda bulunmayı hedefleyen çok önemli bir projedir. Kadınların güçlenmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği ve aile içi huzuru için temel bir adımdır. ADEM merkezleri sadece kadınlara değil, aynı zamanda toplumun her kesimini daha güçlü, sağlıklı ve bilinçli bir şekilde destekler. Toplumsal entegrasyon süreçlerini hızlandırır ve toplumsal kalkınmayı destekler

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - ADEM'in Elazığ'daki çalışmalarıyla ilgili, sunumla ilgili sorusu olan milletvekili arkadaşlarımız var mı?

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Bir yıldır mı faaliyette burası?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Doğrudur Sayın Vekilim, bir yıldır faaliyetimiz devam ediyor. Toplamda 32 kursiyerimiz bizden sertifikamızı aldı, halihazırda devam eden 5 tane kursumuz var, bu kurslara da devam eden 102 katılımcımız var. Amaç zaten dezavantajlı konumda olan, ekonomik anlamda ihtiyaç sahibi olan kadınlarımızı hayata hazırlamak adına mesleki çalışmalarla birlikte desteklemek. Bu ad altında da 5 tane kursumuzla birlikte faaliyetimiz devam ediyor ADEM binamızda.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Ben Diyarbakır Milletvekili olarak konuşuyorum.

Şimdi, bu tür, kurslarda önemli. Diyarbakır'da bu devam ediyor ama şöyle bir olay var: Mesela, kadınlar yaptığı ürünün pazarlamıyor yani o nedenle sadece biraz önce arkadaşın dediği gibi, kadınlar sadece orada sosyalleşme ve bir de deşarj olma, daha böyle stresini atıyorlar ama şimdi ekonomi de çok önemli özellikle kadınlarımız için. Şimdi, ürünlerini yapıyor; bunların satılması, pazarının bulunması için de bu konularda da destek var mı?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Şöyle, kurs bazında katılımcı olan kursiyerlerimize ekonomik olarak destekleme yapıyoruz.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - O doğrudur, mesele yaptığın malzemeyi satması...

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Onun haricinde de açmış olduğumuz kursları da kadınlarımızın talepleri doğrultusunda açmaya gayret gösteriyoruz. Aynı zamanda da piyasa koşullarında da rekabet edilebilir ürünlerin üretilmesi adına. Bununla ilgili çalışmamız devam ediyor çünkü biz de bunun ekonomiye kazandırılmasını, aynı zamanda da haneye katkı olarak, gelir olarak da sağlanması temel hedefimiz. Bunun için de aslında belli bir ürün sayısına ihtiyacımız vardı. ihtiyacımız vardı. Çok yeni kurulan bir kurumumuz Elâziğ ilinde, birazdan sahayı da gezeceğiz yani bu bina içerisinde de yapılan çalışmaları da gözlemleyeceğiz. Bunun için aslında hem üretilen alanda belli bir standarda ulaşmak gerekiyor, aynı zamanda bir ürün kapasitesine de ihtiyacımız var. Bunun için de makul bir sürenin de geçmiş olması lazım. Bundan sonraki sürecimizde üretilen ürünlerin ekonomiye kazandırılması ve kadınlarımızın da hanelere gelir olarak desteklenmesi için arkadaşlarımız da çalışmalarını başlattılar, bizler yakından takip ediyoruz.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Teşekkür ederim.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Başkanım, pek çok alanda destek var ama hukuki alanda bir destek var mı? Sanki bunu göremedik gibi ama.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Şöyle: Hukuki olarak aslında paydaş kurumumuz çok fazla var. Emniyet personellerimizin, Millî Eğitimdeki halk eğitim kurslarımızın; aslında, paydaş kurumlarımızın bu sürece dâhil edilmesindeki temel yol haritamız gelen kursiyerlerimizin talepleri doğrultusunda çünkü onlarla istişare ederek biz diğer paydaş kurumlarımızı da sürece dâhil ediyorsunuz. Henüz Baroyla birlikte bu alanda bundan sonra Beyaz Ev'e gideceğiz, Beyaz Ev'de Baromuzun çok aktif olduğunu da sizlere izah edeceğiz. Ancak ADEM Binası'ndaki çalışmalarla ilgili Baroyu dâhil etme gibi bir durumumuz yani hukuki manada ki bir desteklememiz henüz olmadı. Ancak dediğim gibi, kursiyerlerimizin talepleri doğrultusunda biz Baroyu da sürece dahil edip hukuki anlamda...

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Genel olarak boşanma aşamasındaki kursiyerler olduğu için orada ufak tefek de bir destek olursa sanki...

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Tabii ki. O kısımla alakalı da biz hem kursiyerlerimizle istişare edip sürece dâhil edilme noktasında çalışmalarımızı başlatabiliriz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - ADEM daha çok boşanma aşamasındakiler için mi çalışıyor?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Daha çok dezavantajlı konumda olanlar için Sayın Vekilim, özellikle ekonomik anlamdaki dezavantajlı konumda olan kadınlarımızın, özellikle ev kadınlarımızın...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ekonomik olarak mağduriyeti mi anlıyoruz dezavantajdan?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Temel gayemiz bu, ekonomik olarak mağduriyet yaşamaması.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Ama şiddet görmesi gerekmiyor yani boşanma aşamasında...

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Şöyle: Biz aslında daha kapsamlı değerlendirmedik yani bize gelmek isteyen tüm kadınlarımızı sürece dahil etmek istedik. Zaten Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımızla birlikte yürüttüğümüz bir proje. Buradaki temel hedefimiz de zaten dezavantajlı olan aileler. Bunu belirlerken de önceliğimiz ekonomik oluyor, ancak eşinden şiddet görmüş veya boşanma aşamasında olan kadınlarımız dahi bu sürece dâhil olmak istiyorlarsa biz kapılarımızı açıyoruz yani herhangi bir sınırlandırmamız veya bir kısıtlamamız olmadı. Biz gelmek isteyen herkese buranın kapılarını açarak imkânlarından yararlandırmak için gayret gösteriyoruz.

SOSYOLOG HATİCE ZEREN - "Dezavantajlı grup" derken biz sadece ekonomik olarak bakmıyoruz zaten. Şöyle arz edeyim: Sosyolojik açıdan irdelersek -bir sosyologum zaten- bizim engelli bireylere de kapımız açık, sadece 3294 sayılı kapsamda, evet, proje o kapsamda alınıyor ama bize bir bayan gelip de işte "Ben evimde psikolojik olarak bunalım geçiriyorum, burada gelip sosyalleşmek istiyorum." dediği an kapımız onlara da açık veya engelli bir birey; engelliler de biliyorsunuz dezavantajlı grup içerisinde veya toplumda azınlık olan kesimler de aynı burada yer alıyor. Bizim onlara da her daim kapımız açık, belki belge veremiyoruz, onları eğitimin tamamına dahi edemiyoruz ama onlara da yine bu süreçte kapımız her daim açık. Bu şekilde gelen kadınlarımız da oldu, eğitimlerini alıyorlar, burada hoş zamanı değerli bir şekilde geçirip ayrılıyorlar.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Aslında, kapımızı çalıp da gelmek isteyen herkese kapımız açık yani kurslarımızdan belki resmî...

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Özellikle de bu konularda da Başkanım, çok iyi geliyor bu kurslar çünkü il teşkilatındayken bu tür yerleri çok ziyaret edince kadınlarla konuştuğumuz zaman psikolojik olarak kendilerini çok iyi hissediyorlar.

Teşekkür ederim, sağ olun.

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Geçen yıl 70 yaşındaki eşini kaybetmiş bir teyzemiz geldi, yani bana hiçbir şey lazım değil, ben sadece gelip burada insanlar içinde oturayım, eşimin vefatını unutayım gibisinden...Biz kapımızı ona da açtık yani birçok bir sınırlamamız yok.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bu projeden haberi olmayan kadınlar var mesela, bunu yaygınlaştırmak gerekiyor, önemli. Ben bu verilen eğitimlerin başlıklarını beğendim. Mesela, bu müftülüğün verdiği aile adabı, muşeret ve değerler eğitimini neden erkeklere vermiyorsunuz? Çünkü biz hep erkeklerin de sürece dâhil edilmesini konuşuyoruz, mesela, bu eğitimin erkeklere verilmesi lazım yani toplumdaki erkeği dönüştürmek amacımız ya bir yandan da... dönüştürmek amacımız ya bir yandan da...

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Aslında bu sorunun cevabını bir sonraki ziyaret edeceğimiz Beyaz Ev'de cevabı daha net verileceği için...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bu eğitim kadınlara değil, erkeklere verilmeli.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Çünkü bu binanın hizmet kapsamı kadınlara yönelik olduğu için erkeklerin dâhil olduğu bir süreci maalesef burada yürütemiyoruz. Ancak, bundan sonraki Beyaz Ev olacak, Beyaz Ev'de hem kadınların hem erkeklerin hem de çocukların sürece dâhil olduğu bütüncül yaklaşımla hizmet veren bir modeli orada size izah edeceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ben de birkaç şey söyleyeyim basın mensubu arkadaşlar buradayken.

Öncelikle teşekkür ediyoruz basın mensuplarına. Biz gelmeden de "Geliyorlar." diye haber yapmıştınız, geldik sonuçta, sizleri görmekten çok mutluyuz.

Bizim Komisyonumuz Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadına Karşı Her Türlü Şiddeti ve Ayrımcılığı Önlemeye Yönelik Araştırma Komisyonu. Üç artı bir aylık yani toplam dört aylık bir çalışma süresine sahiptir Komisyonumuz. Bizden önce de komisyonlar kurulmuş önceki yıllarda, biz biraz daha farklı bir yaklaşım ve paradigmatik anlayış geliştirmeye çalışıyoruz. Bugüne kadar çözülmeyen sorunları nasıl farklı bakış açılarıyla ve önlemlerle çözebiliriz? Yapacağımız tespitler biraz daha farklı olabilir mi? Arkadaşımız söyledi sosyolog olduğunu, çok mutlu oldum ben bir sosyolog olarak. Sosyolojik açıdan, sosyal antropoloji açısından, psikoloji açısından ve sosyal psikolojisi açısından, ekonomi açısından ve hukuk tabii -yasalar çok önemli- önleyici tedbirler, koruyucu tedbirler açısından bakıyoruz, çok önemli. Elâzığ ve bundan sonra ziyaret edeceğimiz illerimizde de bu bölge kapsamında şiddetin tanımlanması, daha doğrusu, şiddete uğrayan mağdurların durumunu tespit etmek, bunun bu bölgedeki kaynaklarını öğrenebilmek çünkü İstanbul'daki şiddetle bir başka bölgedeki şiddet farklı olabiliyor. Şiddetin kaynağı ve nedeni farklı olabiliyor. Fail aynı olsa da failer erkek olsa da sonuç olarak değişik bir neden karşımıza çıkarabilir. Bunları tespit etmeye çalışıyoruz. Burada hem yerinde gözlem yapmak hem de incelemek, sorulara da yanıt bulmak için geldik. Basın mensubu arkadaşlar daha çok ilgi gösterdiler, sağ olsunlar, teşekkür ediyoruz. Çünkü toplumsal, ülkesel ve küresel bir problemle karşı karşıyayız; çok ciddi bir mesele. Türkiye'de yılda 300, 500, 600, 700... Sayıyla ifade etmek önemli değil, 1 kadınıma bile yapılan şiddet olsa, ayrımcılık olsun ki ayrımcılık çok daha kapsayıcı, geniş ve yaygın bir kötü uygulama. Her türlü ayrımcılığı iş yerlerinden, kamu ve özel işyerlerinde önlemek, nedenlerini araştırmak önemli ve bunlara karşı bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonu olarak yazacağımız rapor, ortaya koyacağımız öneriler çok önemli. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna ve kamuoyuna bunları sunacağız.

Değerli milletvekili arkadaşlarımız, Komisyon üyesi diğer katılımcı ve uzman arkadaşlarımız, teknik arkadaşlarımız, bürokrat arkadaşlarımızla birlikte buradayız. Sayın Vali Yardımcımıza da çok teşekkür ediyoruz. Özellikle bu konularda siz ilgileniyorsunuz galiba.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Doğrudur Sayın Vekilim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bir erkek vali yardımcımız da olabilirdi bu konularla ilgili, siz o bakımdan çok şanslısınız. Bunun nedenini, basın mensubu arkadaşlar niye böyle konuştuğumu tahmin ediyorlardır, çok ayrıntıya girmeyeceğim. Bu geldiğimiz noktada bazı sorularımızı yanıtlarını ister sizden ister uzman arkadaşlarımızdan almak isteriz. Esas sunum için de ayrıca teşekkürler, dikkatle dinledik ve bu arada da okuduk önümüzdeki bilgileri.

Şimdi, burada, "ADEM ya da ADEM Projesi" diyoruz. Yasa gereği kurulmuş aile destek merkezinden -Sayın Vekilimle demin konuştuk- "ADEM" deyince aklımıza ne geliyor, erkek mi kadın mı? Erkek ama burası kadınlara yönelik bir kurum. O zaman sanki "ADEM" adı yerine sanki başka bir kelime mi kullansaydık diye benim aklıma geliyor. Kavramsal açıdan bu önemli, yoksa uygulamadaki başarıları etkilemez ama kavramlar da önemli, sözler de önemli. ADEM adı hakikaten güzel bir şey, akılda da kalıcı ama konuyla bağlantısı açısından bakmanızda da fayda var diye düşünüyorum. Şimdi "ADEM" mi diyorsunuz, "ÂDEM" mi?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Sayın Vekilim, aslında Aile Destek Merkezi buranın uzun ismi. Hem akılda kalması adına hem de telaffuzu da kolay olması adına hem de telaffuzunun kolay olması adına...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Telaffuzu ADEM mi ÂDEM mi?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - "ADEM" olarak, ben telaffuzumda ADEM olarak söylüyorum ama sanıyorum ama kişiye göre de...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - ADEM dersen o zaman biraz daha...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ama dışarıdan direkt "ADEM" diye okunuyor. Bilmeyen mesela, buradan geçen bir kadın tabelayı gördü diyelim "ADEM" diye okur, geçer ve erkeklerle ilgili bir şey olduğunu düşünebilir. O yüzden yaygınlaştırmak önemli.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Yaygınlaştırmak adına da zaten dezavantajlı vatandaşlarımız geldiği için aynı zamanda da bizden de vakıf üzerinden de destek alan ailelerimiz oluyor ve aynı zamanda da bu aileler tespit edildikten sonrasında arkadaşlarımız yılda en az 1 kez her bir haneye, yani bizim vakfımızda 30 bin dosyamız varsa 30 bin aileye yılda en az bir kere gitmek üzere bir program gerçekleştiriyorlar ve aynı zamanda da aileleri evlerinde ziyaret ederek onlarla ilgili de bir fikir sahibi olmalarına vesile oluyor. Eğer bu projemize uygun olan ailelerimiz varsa arkadaşlar buraya yönlendirmesini de yapıyorlar. Aynı zamanda yerinde hem tanıtım hem de aktarım noktasında da ciddi gayret gösteriyorlar ama malumunuz bir yıl kadar süre oldu daha iyi bir ulaşma anlamında, daha geniş kitleye ulaşma anlamında daha iyi bir noktada olunabilir ancak şu an itibarıyla da dediğim üzere arkadaşlar yaygınlaştırmak adına hem diğer çalıştıkları alanlara bu süreci de dâhil ederek aynı zamanda bizzat olarak buradaki gelen kursiyerlere ve çevrelerine de aktarımını sağlayarak yaygınlaştırma gayreti içerisindeyiz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Birkaç soruyla ben sözü size bırakayım.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Tabii ki.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Şimdi, burada genellikle istihdama yönelik çalışmalar mı yapıyor? Yazmışsınız psikososyal destekler var, kurslar var. Kursiyer sayınız kaç mesela? Talebe göre çalıştığınızı söylediniz yani ben bir kadın olarak örneğin geçerken ya da evde düşündüm turşu kurma kursuna gitmek istiyorum desem size mi geleceğim? Siz benim gibi 5 kişi, 10 kişi olursa mı kurs açılıyorsunuz? Yani tek tek talepleri nasıl karşılıyorsunuz o açıdan önemli.

Ayrıca, bakıyoruz, Elâziğ Valiliği Sosyal Yardımlaşma Fonu 274 bin lira, Fırat Kalkınma Ajansı 2 milyon TL katkıda bulunmuş, finanse etmiş bu projeyi. Bu yapılan çalışmalara mali destek olarak bu rakamlar yeterli oluyor mu? Dediğim gibi, kaç kişi olduğunda, kaç kişi hizmet verdiğinizi bilmemiz gerekiyor. Bu, mesela, burada çalışan personellere mi gidiyor, personel maaşına mı gidiyor; değil mi? Yani hizmete mi daha çok harcanyor yoksa bürokratik çarkın dönmesine mi fayda sağlıyor, bunları bilmek isteriz. Kaç kişiye istihdam sağlandı, örneğin bu kurslarda bir yıl olduğunu söylediniz? Bir yıl içinde kaç kadınıma iş bulabildiniz? İş bulmak buranın bir görevi mi yoksa iş bulmaya hazır hâle getirmek mi kadınlarımızı? Bunların yanıtı...

Kültürel gelişimlerine destek olduğunuzu söylediniz ancak 37 kursiyere belge vermişsiniz. Bu bir yıl içinde 37 kişi çok az bir rakam değil mi? Yani her yıl 37, 37 olsa bir yere varmak mümkün değil sanki. Talep az olduğu için mi sayı az, yoksa belge vermeden de daha çok kişiye hizmet götürdünüz mü mesela? Belki 500 kişiye hizmet vermişsinizdir ama belgeyi 37 kişi almıştır. Burada amaç da belge vermek değil herhâlde. Yani, ben kadın olarak geldim, ev hanımıyım, belgeyi ne yapacağım? Bilgiye sahip olmak gerekiyor, belgeye sahip olmak gerekmiyor. O bilgiye sahip olmak, benim bilinçlenme ve şiddete karşı, bana uygulanacak ayırımcılığa karşı bilinçlenmeye katkı sağlayacak, o yeter; onun için belge de çok şart değil. Buraya gelen kadınlarımız işe girerken bir belge isteniyor mu onlardan ki belge veriyorsunuz yoksa teşvik olsun, moral olsun, psikolojik açıdan mı? Bunlara yanıt alırsak diğer arkadaşlarımız da sorularıyla biraz daha açarlar konuyu.

Son sayfalara bakıyorum, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından da sıfır atık eğitimi verilmiş. Mesela, Şiddet ve ayırımcılıkla mücadele konusunda ev kadınlarımızın sıfır atık konusundaki ihtiyaçları çok öncelikli mi? Sanki biraz daha fantastik olmuyor mu sıfır atık sağlamak? Afet bilinci çok önemli burası için, belki baş sıralarda yer alması da gerekiyor. yer alması da gerekiyor.

Buyurun Sayın Vali Yardımcım.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Sayın Vekilim, ben bir kısmına cevap vermek isterim.

OTURUM BAŞKANI MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Valim, sadece katkı olsun diye...Bu belgenin verildiği söyleniyor 37 kişiye. Bu belgenin sosyal hayatta, ekonomik hayatta bir karşılığı var mı? Neye fayda sağlıyor?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Sayın Vekilim, şöyle: 2 milyon TL Fırat Kalkınma Ajansının finansörlüğü, 275 bin TL de sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfımızın fonuyla kurulan bir binadayız şu an. Bu bina bir tadilatın geçti, bakım ve onarımı yapıldı ve aynı zamanda da ekipman alındı, dikiş makineleri gibi, birazdan gezdiğim zaman daha iyi izah edeceğiz veya işte dokuma tezgâhları gibi, kuaför malzemeleri gibi. Aslında tefrişata yönelik bir harcamaydı. Bu bahsetmiş olduğumuz yaklaşık 2 milyon 300 bin TL'lik olan kısım bunun için harcandı. Haricen buradaki yapılan hizmetler halk eğitim vasıtasıyla açılan kurslarla birlikte usta öğreticilerimizin görevlendirilmesiyle devam eden bir eğitim süreci var. Haricindeki büro görevlisi olarak -adı altında- tanımlayabileceğimiz tüm hizmetler de hâlihazırda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımızın personeli olan büro görevlisi veya sosyal araştırmacı arkadaşlarımız vasıtasıyla yerine getiriliyor. Haricen...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bu saydıklarınız kaç personeliniz yaklaşık olarak?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Şöyle: Haricen bunun için "personel gideri" adı altında herhangi bir harcamamız söz konusu değil. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımızda hâlihazırda çalışan personellerimizi biz burada görevlendirdik ve görevlendirdiğimiz personeller aracılığıyla biz buradaki idari kısmın yönetimini sağlıyoruz. Şu an itibarıyla kaç personelimiz var?

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Sayın Valim, isterseniz arz edeyim: 2 iş gücü uyum programında çalışan arkadaşımız var, 5 halk eğitimde çalışan personelimiz var, 2 de bizim sosyal yardımlaşmanın personeli var.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Vakıf olarak 2 personel görevlendirmişiz, halk eğitim olarak kadrolu, usta öğretici arkadaşlarımızdan 5, 1 de iş gücü uyum programı kapsamında İŞKUR Müdürlüğü'nün organize ettiği temizlik hizmetlerini sağlamak adına da 2 personelimiz görevli. 37 vatandaşımıza sertifika takdim etmişiz, hâlihazırda da 102 kursiyerimiz de devam ediyor. Onunla ilgili de müdürümüze ben söz vermek istiyorum. Süreçle alakalı yakından takip ettiği için, başvuruların alınması, taleplerin karşılanmasıyla ilgili daha iyi hâkim.

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Efendim, geçen yıl biz zaten ikinci dönem başladık bu işe. O kısa bir dönemde, zaten kışın girdik işte hani...

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Sanırım kasım veya aralık ayını açılışını yaptığımız yanlış hatırlamıyorsam.

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Evet, aralık ayında yaptık Sayın Valim. Kış ayına denk geldiği için biraz bir hani buranın doğal gaz ve diğer sistemleri üzerine biraz biz sıkıntıya düştük ve tanıtımımızı tam yapamadık ama 37 tane şeyimizi yaptık. Bu dönem hızlı bir şekilde başladık. Zaten 102 kursiyerimizi başlattık biz; bu sadece 102 değil, mesela, geçen yıl 37 kişiye sertifika vermiş olabiliriz ama bizim normalde 50'nin üzerinde...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Kursların süresi ne kadar?

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Değişiyor; saat bazlı veriyorlar.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Kısa bir süre değil Sayın Vekilim, bir de saat o kadar kısa süre değil Sayın Vekilim.

Müdürüm, kurslarımızın süresini biliyor muyuz? Kuaförlük kursu, dikiş kursu...

Müdürüm, Kursların süresi kaç saattir?

ELÂZİĞ HALK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRÜ KENAN TABAR - 717 saat verilecek saç bakım hizmetleri alanında 2 tane kursumuz var Sayın Valim, sabah ve öğlen olmak üzere. Sayı artınca 2 tane kurs planladık. Giyim kursumuzda 30'a yakın kursiyerimiz var. Yine, yukarıda...

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Kaç saat veriyorlar biliyor musunuz? Kaç saat dikiş kursu?

ELÂZİĞ HALK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRÜ KENAN TABAR - Giyim kursu 332 saat, düz dikiş makinesi; el sanatları kursları da onlar mahiyetine göre değişiyor, yıl içinde farklı kurslar açıyoruz. 250 ile 400 saat arasında saatleri değişiyor. O kurs belgesi -demin de söyledim- sadece bitirenlere, halk eğitimdeki tüm kurslar Millî Eğitim Bakanlığı onaylı Kurs Bitirme Belgesi verilir

bitiren vatandaşlarımıza, diğerlerinin kursları şu anda devam ettiği için isteğe tabi olmaksızın başarılı olarak bitiren her vatandaşımıza kurs bitirme belgesi takdim ediyoruz Sayın Vekilim.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Burada İŞKUR da özellikle de işçi ve işveren arasında köprü vazifesi gördüğü için İŞKUR Müdürlüğümüzü de sürece aktif olarak dâhil etme gayretindeyiz ki açık iş ilanlarında uygun personelle iş arayanları buluşturabilmesi adına...

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Bir de Sayın Valim, eğer müsaade ederseniz... Hani o konuya biz hep iş açısından bakıyoruz dedik de şimdi, mesela, geçen yıl bir kursiyerimiz vardı, kursiyerimiz vardı, eşinden boşanma aşamasındaydı ve işi yok diye çocukların velayetini babaya vermeleri durumları vardı. Hani, biz burada verdiğimiz eğitimle o bayan arkadaşımızı tekstil atölyesine yerleştirdik ve çocuklarını aldı hatta iş görüşmelerine bile biz kendimiz götürdük, açık söyleyeyim yani bu konuda isteyene her türlü destek de olduk yani. Onların, hani buradaki sertifikanın dışında da sertifika almadan hani mesela, biraz evvel söylemiştim, yaşı büyük bir teyze, ona sertifika vermemiz mümkün değildi, onu sertifikasız aldık yani onlar gibi epey bir kursiyerimiz de var. Yani mahalle de yapı olarak dezavantajlı bir mahalle olduğu için mahalleden gelen bütün taleplere, isteklere de karşılık veriyoruz. Açık söyleyeyim yani gelen hiçbir talebi, bayanlarımızdan gelen hiçbir talebi geri çevirmedik.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sadece kadınlardan mı gelecek talep? Mesela, erkek de boşanmak üzere olunca iki taraf olduğu için bir tarafı erkek.

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Hayır, onu zaten Beyaz Ev bize yönlendiriyor, evet, Beyaz Ev o zaman devreye giriyor.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Sayın Vekilim, biz sadece kadınlara hizmet bir...

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Sayın Vekilim, orada da biz maddi anlamda da destekliyoruz, diğer anlamda da destekliyoruz.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Aslında yakından takip ediyoruz aileyi yani sadece burada el sanatları öğrenmesi, meslek edinmesi, sertifika alınması değil ama aynı zamanda biz de yakın merceğimizi alarak ekonomik olarak destekleyebileceğimiz alanlar varsa da vakıf üzerinden desteğimizi sağlayıp yakın markajda takip ediyoruz ailemizi.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ekonomik destek aylık bir maaş vermek mi, bir seferlik toplu para vermek mi?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - O vakfın hizmetlerine giriyor Sayın Vekilim, şöyle: Bazı ailelerimizi gruplara bölmüş durumdayız, aylık, iki aylık, üç aylık periyotlarla takip ettiğimiz aileler var, biz onlara şartları doğrultusunda ekonomik olarak destekte bulunuyoruz, nakdî destekte bulunuyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Rakam konuşsak.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Rakam aileye göre değişiyor, kişi sayısına göre, kişi başına düşen gelire göre çünkü bir muhtaçlık sınırı var devletimizin belirlediği, muhtaçlık sınırına göre ailelerimiz ihtiyaç sahibi veya değil olarak...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Aylık geçimini mi sağlayacak bir rakam bu?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Aylık olarak kişi başına düşen gelir devletimizin belirlediği, bu belirlenen kritere göre ailenin ihtiyaç sahibi olup olmadığını görebiliyoruz, vakıf hizmetlerimiz de o doğrultuda çalışıyor.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Belirledik ihtiyaç sahiplerini ne yapıyoruz?

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Belirledikten sonra, Bakanlık nezdinde bize gelen bir periyodik payımız var, dosyamız var ve dosyamızdaki başvurulara göre, ailedeki kişi sayısına göre, ailenin gelir durumuna göre değişen bir rakam. Aile içerisinde okuyan bir çocuk varsa veya ilaca bağlı olan bir birey var ise ona göre yardımda bulunduğumuz rakam değişiyor.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - En son verdiğiniz isimler değil de en son verdiğiniz ailede rakam neydi, mesela, kadına ne verdiniz, kaç lira verdiniz?

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Yani, mesela, şunu söyleyeyim, aylık 5 bin lira verdiğimiz de var özel durumuna göre 15 bin...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bir ay mı veriyorsunuz bunu?

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Hayır, bunu mesela sürekli aylık olarak destekledik.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Hayat boyu mu?

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Hayır, hayat boyu değil.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Ama dediğim gibi Sayın Vekilim, aileye göre değişiyor. Bir de ailenin değişken bir ekonomik durumu varsa takip ediyoruz. O yüzden dedim, yılda bir kez biz hem hane ziyareti yapıyoruz ve verileri de güncelliyoruz. İhtiyaç sahibi olan bir aile, bir yıl içerisinde örnek veriyorum ihtiyaç olma durumunu kaybettiyse ona yardım yapmaya devam etmiyoruz artık, diğer ailelerimize devam ediyoruz.

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Mesela, gelişim geriliği olan bir çocuklu aile, mesela onları doktora götürme işini de biz kendimiz üstleniyoruz, yapıyoruz, götürüyoruz, getiriyoruz. Mesela, o gelişim geriliği yaşayan çocuğun o sıkıntılı süreci bitinceye kadar biz o aileyi destekliyoruz.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ben bir şey sormak istiyorum. Madde bağımlılığı ve siber suçlarla mücadele eğitimi veriyormuş Emniyet, bu güzel. Bir de şeyi merak ediyorum: Yani, mesela, genç kadınlar başvurdu mu hiç destek için madde bağımlılığıyla mücadele konusunda? Ya da anne çocuğunun bu durumuyla ilgili başvuru yaptı mı hiç size, böyle bir yönlendirmeniz oldu mu?

SOSYOLOG HATİCE ZEREN - Öyle bir başvurumuz olmadı.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Olmadı mı?

SOSYOLOG HATİCE ZEREN - Yani ortalama haftalık diyeyim en az 50 haneyi ziyaret ediyoruz. Demin yardımlardan bahsettiniz ya, 40 küsur yardım kalemi var aslında. Hani o yardımlardan bir tanesini vermiyoruz zaten, şartlı sağlık yardımı, şartlı eğitim yardımı, dul yardımı, engelli aylıkları, 2022 aylıkları, aynı ve nakdî yardımlar, bir sürü yardımlarımız var, işte, yakacak yardımları, doğal gaz, kömür diye. Yani bir aileyi açtığımız zaman Yani bir aileye açtığımız zaman 4-5 tane yardımdan faydalanıyor zaten. Bu, nakdi dediğimizde bize ayrılan bütçe tabii, bütçe neticesinde başvurulara göre yön alıyoruz. Diyelim gelen bütçe bu ay Ramazan olduğu için mesela başvuru sayılarımız en az 10 kat artmış durumda. Tabii ki o zaman ne yapıyoruz? Ek periyot talebinde bulunuyoruz. vatandaşları geri çevirmemek için. Şu an çünkü muhtaçlık sınırı dışında olan ailelerimize gelebiliyor bize ve biz Ramazan, bayram kimse geri çevirmek de istemiyoruz tabii ki. Bakıyoruz onların durumuna, işte, evi var mı, kirada mı yani bir muhtaçlık gözetiyoruz sadece eve giren gelire bakmıyoruz çünkü yani biliyoruz, geçim zor zaten. Denildiği gibi, eğer gittiğimiz evde mesela, aslında pek söylemiyor aileler, çocuğunun madde bağımlısı olduğunu. Biz çok karşılaşıyoruz; pedofili vakası görüyoruz, işte çocuğunun alkol veya madde bağımlısı olduğu söylüyor ama bize gizli söylüyor aileler bunu. Ne yapıyoruz? Buraya geliyoruz bir istişarede bulunuyoruz, komisyonumuz kuruluyor. Burada AMATEM'me mi yönlendirelim? Veyahut da işsiz bir baba başvuru yapıyor bize mesleğini öğreniyoruz, bizim raporlarımız var, oradan İŞKUR'la bağlantılı sistemimizle işe yönlendiriyoruz; "İşe Yönlendir" butonu var, direkt "Yönlendir" yapıyoruz, oradan İŞKUR'a düşüyor, onlar değerlendiriyor. Ona göre işe başladığında işe yönlendirme yardımı, işe başladığı için bir nakdi yardım yapıyor. Yani bu şekilde çok farklı kalemde yardımlarınız var aslında. Yani biz ailelere bunları sürekli anlatıyoruz, hani geldiğinde asla bizim bir profilini çıkarıyoruz. Biz bu aileye ne tür yardımlarda bulunabiliriz?

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Madde bağımlılığıyla ilgili yönlendirdiniz yani?

SOSYOLOG HATİCE ZEREN - Kesinlikle yani çok karşılaşıyoruz, dediğim gibi aileler çok saklıyor bizden hani artık bir tecrübe tabii ki bir cezaevi geçmişi duyduğumuz an soruyoruz.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bu çok zor bir şey çünkü kabul etmesi zor, aile açısından bununla ilgili destek istemesi bile çok zor bir süreç, o nedenle çok önemli.

Tamam, ben anlamdım teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Burada yardımlarınız takdire şayan, çok önemli bir yardımlaşma kuruluşu. Sayın Valimiz Numan Hatipoğlu'nu da bir kere analım, az sonra da ziyaret edeceğimiz kendisini, büyük işler yapıyor. Daha önce kaymakamlığı döneminde de İstanbul'da yapmış bu faaliyetleri ama bizim Komisyonumuzun amacı doğrultusunda biz buraya geldiğimiz için bizim kadına karşı şiddet ve ayrımcılığı önleme konusunda biz araştırma yapıyoruz. Yoksa bizim çerçevesi çizilmiş bu görevimizin dışında yapılan yardımlarda hakikaten takdir edilecek bir şey. Yani çeşitli kuruluşlar, ADEM, valilik, vakıflar, özel şirketler tamam, onlar bizim tartışma konumuzun dışında. Onları takdirle karşılıyoruz ama Komisyonumuzun kapsamında bize araştırma yaptığımız için şiddeti önlemeye bu yaptığımız çalışmaların katkısı var mı? Yapılan yardımlar, kadına karşı ayrımcılığı nasıl engelliyor mesela? Ha, şunu da söyleyebiliriz, şart değil: ADEM aslında başka bir faaliyet alanda ve göreve sahip kendi doğrultusunda büyük başarılı işler yapıyor, tamam ama ben Komisyonumuzla bağlantılı olarak almaya çalışıyorum bilgileri. Ne dersenez?

SOSYOLOG HATİCE ZEREN - Şöyle diyeyim, o zaman zaten öncelik kadınlara yardım bağlamaya çalışıyoruz, öyle önceliğimiz var. Zaten eğitim yardımları, şartlı sağlıklı yardımlarını çeken hepsini anneler çekiyor, babalar da bunu biliyor. Eğer boşanma olur, çocukların velayeti baba alırsa ancak -tek şartımız odur- o şekilde babaya yardımları bağlayabiliyoruz.

Nakdi yardımda da önceliğimiz zaten onlara birer kart çıkardık annelerin adına hesapları var. Öncelik başvuru yaparsa anneye yönelik çünkü babaların bir maaşı oluyor, veremiyor, anne geçinemiyor, söyleyemiyor tabii ki, biz öncelikle eğer gelirse bayanları desteklemeyi tercih ediyoruz yani.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Aslında şöyle Sayın Vekilim, yapılan yardımları özellikle kadınlarımıza yapmaya gayret gösteriyoruz ki çocukları harçlık istediği zaman kadınlarımızın cebi boş kalmayın diye, ihtiyaçlarını karşılayabilsinler diye. Haricen de ADEM binasındaki -Aile Destek Merkezi- binasındaki verilen hizmetlerde aslında kadınlarımızın beceri kazandırılmasına yönelik. Yani sosyal hayatta ev veya iş dünyasında var olmak istediklerinde ki bu, aslında onların kendi taleplerini, arzularına da bağlı çünkü zorlayamıyoruz. Ne kadar yönlendirme yapmış olsak bile malumunuz, çalışmak bir alışkanlık gerektiriyor veya çok istek gerektiriyor, heves gerektiriyor, eğer ikisinden birini barındırıyorsa bir hanımefendi biz İŞKUR marifetiyle gerekli olan yerlerde istihdamını sağlıyoruz, köprü vazifesi de görüyoruz.

Aile Destek Merkezindeki vermiş olduğumuz hizmetlerde aynı zamanda kadını sosyal hayata da hazırlıyor. Yani büyük bir çoğunluğu aslında hiç iş dünyasında bulunmamış veya kendi çekirdek sosyal çevresi dışına çıkmamış hanımefendiler oluyor, buraya geldikleri zaman hemcinsleriyle istişare ediyorlar, konuşuyorlar paylaşımında bulunuyorlar, sosyal bir aktivite oluyor, aynı zamanda da kendi becerilerini keşfetmelerini sağlıyor. O yüzden, özellikle bu binamızı da Komisyona tanıtmak istedik. Komisyona tanıtmak istedik. Aile Bakanlığımızın desteklediği bir hizmet modeli Aile Destek Merkezi. Şu anda da yanlış bilmiyorsam 81 vilayetimizde de var. Biz de geçen yıl bu hizmet binamızı açtık. Hem bir kadın olarak hem de ilin yönetiminde Vali Yardımcısı ünvanıyla bulunan birisi olarak buradaki yapılan çalışmalarını ben kıymetli buluyorum. Elbette ki halk eğitiminin sunmuş olduğu birçok kurs hizmeti vardı ancak buradaki yapılan hizmetler diğer kurumlarla da eş güdümü sağladığı için... Örnek veriyorum, AFAD'ın vermiş olduğu deprem hususlu konferans, İŞKUR Müdürlüğü'nün vermiş olduğu istihdamla alakalı hizmetler ki sizlerden öneri geldi hukuki anlamdaki desteklenmesiyle alakalı da sürecin dâhil edilmesi. Aslında diğer kurumlarla birlikte eş güdümü ve koordinasyonu sağladığı için de bu kursumuz kıymetli. Aynı zamanda, bizim buranın giriş katında bir tane de çocuklarımız için kreşimiz de var. Şu an hâlihazırda aktif bir şeyimiz yok, fiziki şartlarımız yerinde ancak başvuran ailelerimizden çocukla başvuran olmadığı için aktif olarak hizmet vermiyor ancak fiziki şartları uygun olduğu için başvurunun olması dâhilinde kursu açmamıza engel bir durum söz konusu değil ki zaten bir dönem hizmet de verdik. "Çocuğum küçük, ben bir yere gidemiyorum, halk eğitime gidemiyorum veya başka bir sosyalleşme alanında bulunamıyorum." diyen hanımefendilerimizin de aslında tercih edeceği bir hizmet binası burası. Altta hocamızın eşliğinde çocuklarımız oyun oynarken veya kendilerini geliştirecek sosyal etkinliklerde bulunurken hanımefendilerimiz de yukarı katlarda kuaförlük, dikiş, nakış ve birçok kursları almaya imkânını

buluyor. O yüzden ben bu hizmet binasının da kıymetli olduğunu düşünüyorum. Komisyon üyelerimize de özellikle buraya gezdirmek istedim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ben küçük bir şey söylemek istiyorum.

Ya, çok kıymetli elbette, sadece dinlediklerimden anladığım, mesela, ben ADEM'i çok fazla kadının bilmediğini düşünüyorum. Elbette siz gelen önerilerle aileleri tespit edip 30 aileye, 50 aileye, 100 aileye ulaşıyorsunuz; bu da çok kıymetli ama şunu diyorum; Boşanmak üzere olan bir kadın ve hiçbir güvencesi yok, şiddet görüyor... Şunu bilmeli: "ADEM'e giderim, ADEM var, en azından orada çocuğumu bırakabileceğim bir alan var, bir iş eğitimi alabilirim, istihdam alanında kendime bir yer bulabilirim." diye bunu düşünerek evinden buraya gelebilmeli. Yaygınlıktan kastım buydu aslında yani...

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Aslında şöyle Sayın Vekilim: Kurs üzerine kurulu bir sistem olduğu için bunu aynı zamanda kurslarımızın da bir kapasitesi var. Yani hem buranın fiziki şartları, aynı zamandaki kurslarda aynı anda bulunabilecek olan kursiyer sayısı; muhtemelen talebimiz çok daha fazla. Şu an sadece bu binada hizmet veriyoruz. Tabii ki sayısının artırılması da bizim gayemiz, hedefimiz. Muhtemelen sayısı arttığı zaman diğer dezavantajlı mahallelerimizden de talepler gelmeye başlayacaktır. Şu an sadece buranın kapasitesi doğrultusunda hizmet verebiliyoruz, onda da sabahçı, öğlenci gruplar gibi çünkü -müdürümüz de arz etti- kursların ders saati çok uzun, uzun olduğu için de... En kısa kursumuz kaç ay sürüyor Müdürüm?

ELÂZİĞ HALK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRÜ KENAN TABAR - Sayın Valim, süreyle sınırlı değil, bir kurs bittiğinde devamında diğer bir kursu başlatıyoruz.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Yok şunu merak ediyorum: Örnek veriyorum, kuaförlük kursumuz aya vurduğumuz zaman ne kadara denk geliyor?

ELÂZİĞ HALK EĞİTİMİ MERKEZİ MÜDÜRÜ KENAN TABAR - Yüz yirmi üç gün, yaklaşık altı ay sürüyor Sayın Valim.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Yaklaşık altı ay sürüyor. Yani fiziki şartlarımız belli, aynı anda bulunabilecek olan kişi sayısı belli, aynı zamanda kurslarımızı da yapmış olmak için değil de verimli olması adına da belli bir kapasitede tutmamız gerekiyor. O yüzden aslında rakamlar biraz da bununla sınırlı.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Daha da çok yeni yani.

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) - Doğal gazla ilgili sorunu çözdünüz mü?

ELÂZİĞ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TAYYİP ÖZER - Sıkıntıyı çözdük çok şükür, sıkıntımız kalmadı.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Fiziki şartlarla ilgili herhangi bir problemimiz yok.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Daha fazla evde duyulması için ekstra bir çalışma var mı? Yani afiş broşür gibi.

ELÂZİĞ VALİ YARDIMCISI ARMAĞAN YAZICI - Onu da dâhil etmekte fayda var.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Peki, çok teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 14.45

13 Mart 2025 Perşembe

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.00

BAŞKAN: Mustafa Hulki CEVİZOĞLU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Asuman ERDOĞAN (Ankara)

SÖZCÜ: Müşerref Pervin Tuba DURGUT (İstanbul)

KÂTİP: Zuhal KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş)

----- 0 -----

[Elâzığ Valiliği Çalışma Ziyareti ile Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM), Beyaz Ev Aile Merkezi ve Aile Yılı Sunumu]

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Türkiye Büyük Millet Meclisimizin Çok Değerli Komisyon Başkanı, üyeleri, onlarla beraber gelen misafirlerimiz, Kıymetli Belediye Başkanımız, kurumlarımızın değerli müdürleri; hoş geldiniz.

Öncelikle, çalışmanızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii, ülkemizde aile içi şiddet önemli sorun odaklarından biri; bu konuyla ilgili olarak da yapacağınız çalışmaların ülkemize hayırlar getirmesini diliyoruz öncelikle.

Sayın milletvekillerimiz, şiddetin önlenmesi biz mülki idare amirlerinin en temel görevlerinden biri. Sadece aile içi şiddet değil, onun dışında, toplumun her katmanını ilgilendiren her türlü şiddet unsuruyla ve bunun dışında, yine, ülkenin huzuru, asayiş anlamında da çalışmalarımız devam ediyor; bu doğrultuda, bundan sonra da aynı şekilde çalışmalarımız devam edecek.

Tabii, sizleri Elâzığ'da ağırlamaktan büyük bir mutluluk duyuyoruz. İnşallah tekrar gelirsiniz, tekrar misafir ederiz Elâzığ'da. Görülecek yerlerimiz şimdi kış olduğu için belki görülemedi, çalışma ziyareti aynı zamanda ama ayrıca ağırlamaktan büyük bir mutluluk duyarız.

Biz Elâzığ'da, tabii, ailenin korunması anlamında, aile içi şiddetin önlenmesi anlamında ve yine, malumunuz, 2025 aynı zamanda Aile Yılı, bu çerçevede de çeşitli çalışmalar yapıyoruz.

Bazı sunumlar var, müsaadenizle Sayın Vekilim, onların üzerinden geçelim.

İl Müdürlüğümüzün hazırladığı, Şiddet Önleme ve İzleme Merkeziyle ilgili -yani ŞÖNİM'le ilgili- bir sunum var, Aile Yılı'yla ilgili, yapılacak çalışmalarla ilgili.

Vaktiniz nasıl, o anlamda ben bir sorayım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - İftara göre ayarlısak vaktimiz belli olur.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Tamam.

UZMAN ÖĞRETMEN DİLEK TUNÇ AKBULUT - Elimden geldiğince hızlı tutacağım Sayın Valim.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - O zaman Aile Yılı sunumunu yapmayalım en iyisi, uygun olur mu sizce de?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Siz nasıl uygun görüyorsanız, tabii.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Tamam.

UZMAN ÖĞRETMEN DİLEK TUNÇ AKBULUT - Tamam.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - ŞÖNİM'i ve akabinde hemen Beyaz Evi...

UZMAN ÖĞRETMEN DİLEK TUNÇ AKBULUT - Tamam Sayın Valim.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ama sunmadığınızın bir dökümü varsa, çıktısı, onu alalım.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Tabii, tabii, Aile Yılı'yla ilgili çalışmaların dökümünü veririz biz.

Evet, buyurun.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Değerli Komisyon üyesi milletvekillerim, Sayın Valim, değerli katılımcılar, Sayın Belediye Başkanımız, basınımızın değerli temsilcileri, özellikle Fırat'ın, Elâzığ'ın değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Biz, Kadına Karşı Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığın Araştırılması Komisyonu olarak çeşitli çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 10-11 Şubat 2025 tarihinde İstanbul'a yaptığımız çalışma ziyaretinden sonra ikinci il dışı çalışma ziyaretini Elâzığ'da gerçekleştirmiş oluyoruz bugün itibarıyla. 21 Mart 2025 tarihinde de Komisyonumuzun çalışmaları sona erecektir; böylece, dört aylık -üç artı bir eşittir dört aylık- çalışma süremiz tamamlanmış olacak.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadına Şiddeti ve Ayrımcılığı Araştırma Komisyonu süreli bir Komisyon; özel görevle görevlendirilmiş, yasal bir Komisyon; görev tanımı yapılmış bir Komisyon. Komisyonumuzun amacı, dediğimiz gibi, kadına yönelik şiddet ve her türlü ayrımcılığı araştırmak, çareleri bulmak, önerilerde bulunmak, bugüne kadar mevzuatta yer alan hükümleri incelemek, o hükümlerin yerine getirilip getirilmediğini, uygulanıp uygulanmadığını araştırmak, bundan sonra yapılması gerekenler, uygulamadaki eksiklikler, uygulamadaki güzellikler, bunların hepsini tespit etmek, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna ve kamuoyuna rapor sunmakla sınırlı bir Komisyonuz. Toplumsal bir problem olan kadına şiddet ve ayrımcılık konusunda çalıştığımız için aslında bu saydığım kurumların dışında bütün Türkiye'yi ilgilendiren bir çalışma yapmış oluyoruz. Bütün Türkiye'yi ilgilendiren bir çalışma ancak küresel bir problem bu; küresel problemin Türkiye boyutunu çözmeye çalışıyoruz.

Bugün başladığımız Elâzığ'daki çalışma ziyaretimiz kapsamında daha sonra Diyarbakır, Şanlıurfa ve Gaziantep illerinde de araştırmalarımıza ilişkin çeşitli incelemeler gerçekleştireceğiz. Şanlıurfa'da da Harran Üniversitesinde bir çalıştay hazırlanmış bulunuyor, o çalışmaya katılacağız, geniş katılımlı bir çalışma olacak.

Bugünkü programımız kapsamında da Elâzığ'da Aile Destek Merkezi ve Beyaz Ev Aile Merkezinde yerinde incelemelerde bulunduk, şimdi ise bazı sunumlar alacağız.

Komisyonumuzla paylaştığı bilgiler için Sayın Elâzığ Valimiz Numan Hatipoğlu ve mesai arkadaşlarına çok teşekkür ediyoruz, siz değerli basın mensubu arkadaşlara da; sağ olun.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Buyurun.

UZMAN ÖĞRETMEN DİLEK TUNÇ AKBULUT - Sayın Meclis üyelerimiz, Sayın Valim ve değerli hazırun; hepiniz hoş geldiniz.

Ben, kısaca, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi olarak ilimizdeki şiddet olayları ve onlar karşısına yaptığımız birtakım etkinlikler hakkında kısaca bilgi vereceğim sizlere.

Bizler ŞÖNİM'ler olarak 2024 yılında ve 2025'in ilk iki ayında toplamda 6.385 yönlendirme ve rehberlik hizmeti, 345 kadın konukevine yerleştirme hizmeti, 41 psikososyal destek ve 33 de tedbir kararına müracaat etmek suretiyle şiddet mağdurlarına hizmet vermişiz.

Tedbir kararlarından bazıları bunlar. 32 adet gizlilik tedbir kararı çıkartmışız vatandaşlarımıza ve şu an, devam eden, daha önceki yıllardan alınmış ve uzatıldığı için hâlen devam eden 44 tane gizlilik tedbir kararımız mevcut. Koruyucu tedbir kararı sayımız 279, önleyici tedbir kararı sayımız ise 3.029. Bu kararların hepsinin izleme ve takibi gerek Emniyet ve Jandarma gerekse biz ŞÖNİM'ler tarafından düzenli ve periyodik olarak yapılmakta, kişilerle bire bir görüşmeler sağlanmakta ve tedbir kararlarının durumu, takibi yapılmakta tarafımızca.

ŞÖNİM'de geçtiğimiz yıl ve bu yılın iki ayı 3.785'i kadın, 534'ü erkek, 169'u çocuk olmak üzere toplamda 4.488 kişiye hizmet sunmuşuz.

Yabancı uyruklu bireylerimiz de eğer şiddete maruz kalırlarsa biz onlara da hizmet sunuyoruz; bu bağlamda, 55 kadın, 3 erkek ve 3 çocuk olmak üzere toplamda 61 yabancı uyruklu kişi de şiddet mağduru olarak bizlere başvurmuşlar.

Cezaevi sonrası izleme takip çalışmalarımız var. Kişi eşe karşı işlenen suçlar kapsamında eğer ceza almışsa, cezaevinden çıktığı süreçte tekrar bu şiddet olayının gerçekleşmesi ihtimaline karşılık, cezaevinden çıkmadan on beş gün önce bize bilgi geliyor ve biz de karşı tarafa bilgilendirmesini yapıyoruz; bu bağlamda da 115 şiddet mağduruna cezaevi sonrası izleme takibini yapmışız çünkü bu kişi çıktığı zaman tehlike arz edebilir onun için, tedbir kararına ihtiyaç duyulursa tedbir karar çıkartmamız gerekebilir; bu on beş günlük süreçte biz bu işlemleri tamamlıyoruz.

Alo 183 hattı üzerinden bize ihbarlar gelebiliyor, şiddet ihbarları; bu kapsamda da Alo 183 hattı üzerinden bize başvuran 59 vatandaşımıza hizmet sunmuşuz. CİMER üzerinden de başvurular alıyoruz, 10 vatandaşımıza da CİMER üzerinden hizmet sunmuşuz.

Teknik yöntemlerle takip ilimizde birkaç yıldır uygulanıyor, aktif bir şekilde uyguluyoruz; bu kapsamda da toplamda 29 tane elektronik kelepçe başvurusu almışız ve şu an takibini yaptığımız, devam eden 7 tane aktif elektronik kelepçemiz var yani 7 kişide takılı; anlık olarak, 7/24 sinyal takibini yapmak suretiyle biz kişilerin takibini yaptırıyoruz, Ankara'daki Genel Merkezden yapılıyor ancak gerek buradaki Emniyet gerek biz ŞÖNİM'deki arkadaşlar da bu süreci takip ediyoruz "Bir ihlal durumu var mı, yok mu?" diye.

KADES üzerinden de ihbarlar geliyor. 2025 yılı son sayımız yani indirilme sayısı Türkiye genelinde 8 milyonu aştı; şu an 8 milyonun üzerinde kadının cep telefonunda bu uygulama yüklü ve kullanılıyor. 1,5 milyonun üstünde ihbar var, Elâzığ'daki durum ise 8.204 yani Elâzığ'dan gelen KADES ihbar sayısı 8.204; bu bu, ilk iki ayın sonu yani şubat sonu verimiz.

Davaya müdahililik: Kişinin talep etmesi durumunda kurum avukatlarımız onların davalarına müdahil olabiliyorlar; 3 kişi de bizden bu talepte bulunmuş ve davalarına müdahil olunmuş.

Şiddet mağduru olsun olmasın, kadınlar "Kalacak yerimiz yok." dedikleri anda biz onları gizli ve korunaklı evlerimiz olan kadın konukevlerimize alıyoruz, çocuklarıyla beraber buradan hizmet alabiliyorlar. 2024 yılı ve 2025'in ilk iki ayı hesaba katıldığında 263 kadınıma beraberindeki 195 çocukla beraber kadın konukevimizden hizmet vermişiz. Kadın konukevinden ayrılan kadınlarımızın da izleme takibini yapmaya devam ediyoruz; bu kapsamda, kişiler konukevinden ayrılırken biz onlara bir rıza formu doldurtuyoruz "Çıktıktan sonra takibini yapmamızı ister misin? diye, "Evet, istiyorum." derse biz bu kapsamda izleme takibini yapıyoruz ve bu kapsamda da 103 kadınıma kadın konukevi sonrası izleme takiplerini yapmışız.

Biz ŞÖNİM'ler, evet, şiddet mağdurlarına hizmet veriyoruz ama aynı zamanda da şiddet oluşmasın diye -asıl önemsedığımız konu budur aslında- bilinç ve farkındalık çalışmaları yapıyoruz, eğitim çalışmaları yapıyoruz; bu kapsamda 169 faaliyet yapmışız geçtiğimiz yıldan bugüne kadar ve toplamda da 6.903 kişiye ulaştığımızız.

Ne gibi eğitimler yapıyoruz? Mesela -kısaca geçeceğim buraları- kamu kurum kuruluşlarında eğitim ve farkındalık çalışmaları yapıyoruz; kurum personellerimize, Jandarmayla birlikte, Jandarma personelleriyle birlikte hem il merkezindeki hem ilçelerdeki Jandarma personellerimize eğitimler veriyoruz çünkü şiddet mağdurları ilk onlara gidiyor, Emniyet personeline, Jandarma personeline; mağdurla görüşme teknikleri ya da işte, dolduracakları aile içi şiddet formları hakkında bilgilendirmeler yapıyoruz. Fabrika çalışanlarımızı ziyaret ediyoruz. Kadın kooperatiflerimizi geziyoruz, yine, oradaki kadınların güçlenmesi ve desteklenmesi amacıyla onlara eğitimler veriyoruz. Okullarda özellikle üniversite ve lise düzeyinde öğrencilere, ilköğretim çağı ve okul öncesi çağına da velilere yönelik olarak eğitimler düzenliyoruz. Bu da üniversitelere yönelik eğitimlerimiz. Yine, en son yaptığımız bir sempozyumumuz vardı yakın tarihte, Şiddetin İzi Sempozyumu; değerli hocalarımızla birlikte üniversite öğrencilerimize eğitimler verdik. İlçeleri geziyoruz, özellikle belediye meclis üyelerini, muhtarları ve kaymakamlıkları çünkü birinci derecede insanları tanıyan, onlara dokunan insanlar o yörelerde bu kişiler olduğu için buraları geziyoruz. Evet, kadın konukeviyle ilgili eğitim faaliyetlerimiz var. Farkındalık oluşturmak için de özellikle sportif müsabakalara gidiyoruz, pankart asıyoruz, afiş ve broşürlerimizin dağıtılmasını sağlıyoruz. Pazar yerlerini geziyor arkadaşlarımız ya da esnafları geziyor, orada da yine halkı bilinçlendirmek, adına afiş ve broşürlerimizi dağıtıyoruz, KADES tanıtımını yapıyoruz. Yine "Kadına El Kalkamaz" mottosuyla 3 milyon erkeğe farkındalık çalışması kapsamında gerek Emniyet gerek Jandarma, diğer kamu kurum kuruluşlarıyla birlikte erkek vatandaşlarımızı da aynı zamanda eğitime alıyoruz; bu kapsamda, ilimiz için belirlenen sayı 18 bindi ama biz geçtiğimiz yıl 60 bine kadar çıkmışız. Bir de 25 Kasım'da farkındalık çalışmaları yapıyoruz; bu bizim bir AVM'miz, orada tüm kamu kurum kuruluşlarıyla birlikte stant açıyoruz ve o gün gün boyu o stantlarda farkındalık çalışmaları yapıyoruz. Şiddetle mücadele rengi turuncu olduğu için de genelde turuncu etkinlikler yapıyoruz. Bu da Beyaz Evimizle alakalı, 25 Kasım'da açılışını yapmıştık, onun görselleri; birazdan Beyaz Evimize de zaten ayrıyeten değineceğiz. Yine, farkındalık oluşturmak için sembol rengimiz olan turuncuyu kamu kurum kuruluşlarında, tarihî binalarımızda kullandık; o gece, 25 Kasım gecesi tarihî mekânlarımızın turuncu renkle aydınlatılmasını

sağladık gerek merkezde gerekse ilçelerimizde. Evet, bunlar da pazar yerlerinden yine görüntüler. Bu da yine AVN'nin sineması; o gün sinemaya film izlemek için gelen vatandaşlarımıza film öncesi KADES tanıtım kamu spotumuz var, bunun izlenmesini, ondan sonra film izlenmesini ve sinema girişine de afiş ve broşürlerimizin dağıtılmasını sağladık. O dönem televizyon programlarına yoğun bir şekilde katıldık yine 25 Kasım dikkat çekmek için. Akso Fırat'la yaptığımız bir yazışma neticesinde bölgedeki tüm abonelere bu mesajın gönderilmesini sağladık. Yine -bir önceki yıl yapabiliştik- o ayki faturaların turuncu basılmasını sağladık dikkat çekmek için; yine "Kadına yönelik şiddete birlikte dur diyelim." sloganıyla birlikte bastırdık faturalarımızı bu bölgede. Yine, Elâzığ Belediyemizin katkısıyla billboardlarımızda "Şiddete sessiz kalma." ya da "Yalnız Değilsin." "hashtag"iyle bunları yayınladık. Orman Bölge Genel Müdürlüğümüzün dijital ekranlarında yine KADES tanıtım videosunun dönmelerini sağladık; Karayollarıyla yaptığımız yazışmalar neticesinde, yol üstü bilgilendirme sistemlerinde yine "Kadına şiddete hayır!" yazılarının ya da "Kadına şiddete birlikte dur diyelim." yazılarının yazılmasını sağladık. Üniversitede çeşitli noktalarda stantlar açıp üniversite öğrencilerine bilgilendirmeler yaptık. Okullarımızda rehber öğretmenlerimiz aracılığıyla... Biz önce rehber öğretmenlerimizi bir eğitime tabi tuttuk, arkadan da okulda bu eğitimleri onların vermesini istedik, öğrenciler etkinlikler yapmasını istedik. Bunlar da okulda öğrencilerimizin yaptığı çalışmalar ve 25 Kasım haftasında bu çalışmalarını bize gönderdiler. İl Sağlıkla yaptığımız yine ortak bir çalışma: Sağlık çalışanlarının ekranlarında 25 Kasım günü "Kadına şiddete hayır!" sloganının çıkmasını sağladık. ŞÖNİM olarak yaptığımız çalışmalar bunlar.

Arz ederim.

Beyaz Ev'e geçeceğiz Sayın Valim.

Bir sunumumuz var; önce onu, videomuzu izleyelim; sonra devam edelim.

(Video izletildi)

UZMAN ÖĞRETMEN DİLEK TUNÇ AKBULUT - Beyaz Ev Aile Merkezimizi buraya gelmeden önce gezdiniz zaten. Çok kısa bir sürede, çok hızlı bir şekilde hazırladık orayı.

Biraz projemizden bahsetmek istiyorum: Projemiz kapsamında aileyi bir bütün olarak ele alıp aileyi topyekün desteklemeyi amaçlıyoruz aslında. Bir sosyal destek projesi, tamamen ücretsiz bir şekilde ve ailenin tüm bireylerinin faydalanabileceği, ailenin topyekün desteklenebileceği bir proje. Neden önemli? Zaten, biliyoruz, bu yıl Aile Yılı ilan edildi. Ailemiz toplumumuzun temel taşı, desteklenmesi lazım, ailenin bozulması toplumun bozulması demek; o yüzden ailenin desteklenmesi çok önemli. Bu proje de aileyi bir bütün olarak desteklediği için önemli.

Yine, bize gelen vakalarda da hep bununla karşılaşıyoruz: Aile içi iletişimi bilmiyorlar ya da sorunu çözme mekanizmalarını çok fazla bilmiyor vatandaşlarımız. İletişim becerilerinin geliştirilmesi, sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi açısından da yine bu proje önemli.

Yine, aile içi şiddet vakalarında ailenin bütün olarak değerlendirilmesi önemli bu projede çünkü şiddetten sadece şiddet uygulayan ya da şiddet mağduru etkilenmiyor; şiddete tanıklık eden, hatta şiddete maruz kalan çocuklarımız da olabiliyor, o yüzden tüm ailede birtakım travmalar gelişebiliyor; o açıdan biz bu projeyi önemsiyoruz.

Peki, temel hedeflerimiz ne? Kesinlikle ailenin korunması ve aile içi şiddetin önlenmesi en başta, en büyük hedefimiz zaten; diğerleri zaten yapıldıkça bu da gerçekleşecek. Aile bireylerinin iletişim becerilerinin gelişmesi, onların psikososyal açıdan ya da diğer her açıdan -yani hukuksal açıdan, ekonomik açıdan- desteklenmesi, bunların hepsi sağlandığında zaten biz aileyi de güçlendirmiş olacağız; aile güçlenince toplumumuz güçlenecek ve aile bireyleri daha güvende hissedecekler kendini. Dolayısıyla, hedeflerimiz temel hatlarıyla bunlar olarak sıralanabilir.

Uzun vadeli etkileri de: Tabii ki aile bağlarının güçlenmesini; hem psikolojik hem bedensel anlamda daha sağlıklı, daha güçlü bir toplumun oluşturulmasını; bir de psikoterapiyle şiddeti önlemeye yönelik farkındalığı sağlayarak kalıcı bir davranış değişikliği sağlamayı hedefliyoruz yani var olan sorun, sıkıntı sağaltıldıktan sonra kişinin normal bireyler gibi davranabilmesini hedefliyoruz.

Peki, aile içinde ne gibi sorunlar yaşanıyor? Az önce de belirttiğim gibi, en büyük sıkıntı iletişim sıkıntısı. İletişim eksikliğinden ötürü ya da işte, farklı, yanlış anlaşılmalardan ötürü şiddet olayları meydana gelebiliyor. Onun dışında, sosyoekonomik sorunlar ya da sosyokültürel sorunlar, özellikle cinsiyet rollerinin bize yüklemiş olduğu sıkıntılardan kaynaklanan sorunlar ya da psikolojik nedenler; genel olarak bize yansıyan şiddet vakalarındaki sorunlar bunlar.

Ulaştığı kişiler: Kadın olsun, erkek olsun, çocuk olsun aslında herkese hizmet veriyoruz. "Kadın" ya da "erkek" diye ayırmıyoruz aslında biz kişileri, "şiddet uygulayanlar" ya da "şiddet mağdurları" diye ayırıyoruz. Bir de tabii ki şiddetten en çok etkilenen kesim çocuklar. Dolayısıyla, aslında biz tüm aile bireylerine merkezimizde hizmet veriyoruz.

Şiddet uygulayan, şiddet mağduru ve şiddete tanıklık eden çocuklar ya da aile bireyleri her açıdan destekleniyor. Psikoterapi desteği, hukuki destek, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında yapılan bilgilendirmeler, meslek edindirme, rehberlik ve danışmanlık hizmeti gibi o ailenin ihtiyaç duyacağı hizmet modeli neyse hepsini biz onlara sunmaya çalışıyoruz elimizden geldiğince.

Buraya gelmeden geçmişiniz zaten. Merkezimiz 4 ayrı renkteki odadan meydana geliyor: Mavi, sarı, yeşil ve turuncu odamız mevcut. Mavi oda AR-GE çalışmalarının yapıldığı ve bir nevi reklamımızın basın-tanıtım ayağını oluşturan kısım. Kamuoyunu bilgilendirme ya da şiddeti önleyici bilgilendirme kampanyalarının, farkındalık çalışmalarının yapılacağı odamız mavi odamız. Sarı uygulama odamızda hem şiddet uygulayana hem şiddet mağduruna terapilerin veriliyor, uzman hocalarımız tarafından psikoterapiler uygulanarak gerek grup terapisi gerek bireysel terapi şeklinde terapiler uygulanıyor; on hafta boyunca haftada bir kez olmak suretiyle düzenli bir şekilde kişiler burada terapiye alınıyor ve sağaltılmaya çalışılıyor. Yeşil odamız hukuki bilgilendirmenin yapıldığı ve gerek yönlendirme, rehberlik hizmetinin gerekse aile irşat eğitimlerimizin verildiği kısım; burada hem biz ŞÖNİM'den hem Barodan hem de Diyanetten arkadaşlarımız bilgilendirme ve rehberlik çalışmalarını yapıyorlar. Turuncu oda da çocuklarımız için ayrılmış oda; hem terapiye gelen kadınların çocukları orada vakit geçirecekler hem de -az önce de belirttiğim gibi, şiddetten çocuklar da olumsuz etkileniyor, şiddete maruz kalmaya bile tanıklık ettiği için olumsuz etkilenebiliyor, travmalar

olabiliyor- gerek oyun terapisiyle gerek masal terapisiyle çocukların da psikolojisi üzerinde çalışmalar yapılacak; birtakım etkinlikler, birtakım sanatsal çalışmalar yoluyla çocuklar üzerinde de çalışmalarımız bu odada gerçekleşecek.

Beyaz Ev burada üçüncü merkez; daha önce Gaziosmanpaşa ve Tokat'ta kurulmuştu, bizde üçüncüsü kuruldu 25 Kasım günü; Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'ne denk getirdik, o gün de açılışımızı gerçekleştirdik, 25 Kasımdan bugüne de çalışmalarımız devam ediyor. Açılışa gerek vekillerimiz gerekse Sayın Valimiz Numan Hatipoğlu ve eşi Ayfer Hatipoğlu bizzat katıldılar. "Aileye Umut, Topluma Hayat" sloganıyla çıkılan bu yolda paydaşlarımızla o gün bir protokol de imzalandı; Cumhuriyet Başsavcılığı, Elâzığ Barosu, Fırat Üniversitesi, Elâzığ Belediyesi ve Yeşilayla bir protokol imzalandı aynı gün. O günden bugüne 6 grup oluşturuldu ve 40 kişiye grup terapisi verildi. Dediğim gibi, bir gün şiddet uygulayanlara, bir gün de şiddet mağdurlarına olacak şekilde haftada iki gün iki seans düzenleniyor. Toplam 60 grup terapisi, 40 da bireysel terapi bugüne kadar Beyaz Evimizde gerçekleşti. Mavi odamız kamuoyu ve bilgilendirme çalışmalarını yapıyordu, bu kapsamda basında da bayağı bir yer verildi, yerel medyamızda da Beyaz Evin tanıtımının yapılması için haberlere çıktı, bayağı bir yer verildi; bunlar da onlarla ilgili görsellerimiz.

Bir de biz haftalık olarak toplanıyoruz. Sağ tarafta kurul üyelerimiz var. Her hafta toplanıyoruz; neler yapabiliriz, geliştirmek için daha neler yapmamız gerekir, bunları tartışıyoruz ve hayata geçirmeye çalışıyoruz. Bunlar toplantılarımızdan birer görüntü.

Benim anlatacaklarım bu kadardı. Beyaz Evin hukuki altyapısıyla ilgili bilgilendirmeyi de Barodan avukatımız size yapacak.

Arz ederim.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Ben önce bir giriş yapayım.

Şimdi, tabii, burada hukuki statüyle ilgili olarak sahada uygulamada karşılaştığımız eksikliklerle ilgili olarak ben kısaca ifade edeyim: İşte, daha önce de ifade etmişim, ilk olarak 2019 yılında "Bu faille ilgili olarak bir çalışma yapalım yani buna dokunmadan bizim bu sorunla mücadele edebilmemiz mümkün değil." diye düşünmüştük İstanbul'da. Tabii, karşılaştığımız en temel zorluk şu: Kimse "Ben rahatsızım, benim psikolojik olarak buna ihtiyacım var." demiyor hâliyle, dolayısıyla da o günden bugüne bir bu zorluk var, bir de tabii, psikoterapinin kendi zorluğu var. Ayfer Hanıma onu -muhtemelen siz de merak ediyorsunuz- anlattırırınız. Bu anlamda, sağ olsun, Baromuzdan kıymetli avukatımız da bir çalışma yaptı. Yasada ve yönetmelikte bizim elimizi bağlayan ya da daha doğrusu, bize güç verebilecek olan hususları yazdık biz. Bu anlamda da âcizane, bir yasal düzenlemenin yapılması gerektiğine inanan birisiyim -alandaki yapılan çalışmalar da aynı şekilde- bunun faydalı olacağına inanıyoruz. Süreç zor.

Tabii, protokole de kısaca geleyim: Biz Belediyemizle, üniversitemizle protokollerimizi imzaladık, aynı şekilde, Cumhuriyet Başsavcılığımızla. Daha önce ifade ettiğim gibi, Gaziosmanpaşa Başsavcılığı da aynı şekilde, oradaki aile hâkimleri de kararlar vermişlerdi artık bir mekanizma hâline getirilmesi noktasında. Bizim isteğimiz, bunun aynı zamanda mülki amirce veya kollukça verilebilir hâle gelmesi. Bu en temel sorunlardan biri çünkü ne kadar erken müdahale eder ve insanları bir arada oturtursak o anlamda biraz daha rahat olacağız çünkü bu önem taşıyan bir husus, ben bunu ifade etmek istedim.

Herhâlde, ayrıca, yine bu son, nihai şeyden önce Ayfer Hanım da kendi tecrübelerini anlatır. Şöyle: Hatta İstanbul Üniversitesi de protokol imzalamak istedi; tabii, şu anda devam eder, etmez, onu bilmiyorum ama bizim, Fırat Üniversitesiyle yaptığımız, bundan sonra da yapacağımız çalışmalar olacak; benzeri akademik pek çok çalışmayı yapacağız burada.

İfade ettiğim gibi, sorunun tek bir tarafın bakış açısıyla çözülebilecek olduğuna inanmıyorum ben yani gözlemlerimiz de o. Bu anlamda, işte, faili de mağduru da tüm katmanları, tüm tarafları bir şekilde ele almamız ve -tabirle- dokunmamız gerekiyor. Bunun benzerini ben her zaman için şöyle ifade ediyorum: Yani, hepimizin aracı var, gereci var; aracımızdan bir tıkırtı geldiğinde doğru servisi arıyoruz, servisi çağırıyoruz ve servisten bakmasını istiyoruz ama aileden bir ses geldiğinde, işte, birinin bakması gerekiyor, bir bütün olarak bakması gerekiyor, tabirle.

Ben böyle bir girizgâh yapayım.

Ayfer Hanım, siz mi konuşursunuz yoksa...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Avukat Hanım konuşsun, ondan sonra.

AV. SELİN DENİZ AKDENİZ KIŞLA - Tamam efendim, nasıl dersiniz.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Yani, bence siz neyi dinlemek istiyorsanız ona göre şey yapalım.

AV. SELİN DENİZ AKDENİZ KIŞLA - Ben de hemen kısa keseceğim zaten. Önümüzdeki notlarda biraz bahsettim efendim.

Tekrardan hoş geldiniz.

Şimdi, biz bir koordinasyon toplantısında Beyaz Evi Sayın Valimizden ilk duyduğumuzda -daha önce hiç duymamıştık- duyar duymaz çok heyecanlandık, "Elâzığ Barosu olarak bu işin neresinde olabiliriz?" dedik ve gönüllü olarak terapilere katılan mağdurlara, faille hukuki destekleri vermeye başladık. Fakat karşılaştığımız sorunlar şöyle: İradilikle bir yere kadar gidilebildiğini gördük biz bunun. Dolayısıyla, 6284 sayılı Yasa'da bazı değişikliklerin yapılması gerekiyor ki mağdurların, faillerin, müştekilerin ya da şüphelilerin diyelim, bunların Beyaz Eve gelmesini sağlayalım. Bunun için yaptığımız çalışmalarda şunu gördük: 6284 koruyucu, önleyici tedbirlerden bahsediyor. Koruyucu tedbirler de mülki idare amirliğine bazı görevler veriyor fakat koruyucu tedbirler de sadece mağdura yönelik tedbirlerden faydalandırabiliyor. Biz, bu yüzden, 6284 sayılı Yasa'nın 3'üncü maddesinde mülki idare amirliğinin de koruyucu tedbirler içerisinde Beyaz Eve yönlendirme, resen yönlendirme kararını resen verebilme yetkisinin olması gerektiğine inanıyoruz efendim.

Bir diğeri de yine, önleyici tedbirlerin hâkim tarafından verildiği durumlarda ve koruyucu tedbirlerin hâkim tarafından verildiği durumlarda resen karara geçerek, mahkeme kararına geçerek, Beyaz Eve yönlendirilerek psikoterapi ve hukuki desteğin alınması sürecine dâhil edilmesi, zorunlu olarak dâhil edilmesi gerektiği konusunda bir değişiklik yapılmasını talep ediyoruz efendim. Bu, uygulamada karşılaştığımız sorunların başında oluyor çünkü biz faili ve mağduru iradilikle belli bir yere kadar getirebiliyoruz, zorunlu olarak getiremiyoruz.

Yine, bunun dışında, biz Beyaz Ev Projesi'nin bir hukuki zemine oturtulmasını istiyoruz, talep ediyoruz efendim; bir tüzel kişiliğinin, mali ve hukuki bir tüzel kişiliğinin olması gerektiği kanaatindeyiz. Şöyle: Biz oturduk, hanımefendimizle birlikte, Sayın

Valimizle birlikte "Nasıl hukuki bir zemine oturabiliriz?" dedik. Bir tüzel kişiliği olmalı, hatta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde bir vakıf olarak değerlendirilebilir; her ilde olabilir, her ilçede olabilir ama devamlılığının sağlanması için mali ve hukuki tüzel kişiliğinin olması gerektiği kanaatindeyiz efendim. Bu şekilde düzenlemeler gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun, bu kadar.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Evet, teşekkür ediyorum ben de.

Şimdi, isterseniz soru veyahut da şey...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Ayfer Hatipoğlu'nu da dinlememizde fayda var, madem "failer" dendi.
PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Öncelikle hepiniz hoş geldiniz, çabanız ve kıymetli katılımınız için ben çok teşekkür ediyorum hepinize.

Malumunuz "şiddet" olgusu hem dünyada hem de Türkiye'de son yıllarda gittikçe tırmanmaya başladı; biz de bu durumdan hareketle yaklaşık beş yıl önce İstanbul'da başladığımız yolculuğun üçüncü durağındayız ve iyi bir durak aslında burası, burada taçlanacağını umut ediyoruz.

Şimdi, bu arada ben Doktor Psikolog Ayfer Hatipoğlu; sadece Vali eşi olarak değil, aslında sahanın içinden biri olarak bunu ifade etmekte fayda var diye düşünüyorum. Onun için de ne yaptık biz bu beş yılda? Aslında dışımızla, tırnağımızla birçok şeyin üstesinden gelmeye çalıştık. İstanbul'da öncelikli olarak kadınları dinledik; hep öyle bir mağdur edebiyatı var, cinsiyete indirgememeye çalışıyoruz aslında. Evet, ezici bir çoğunlukla kadınlar şiddet görüyor ama kadınları uzun bir süre dinledikten sonra mesleki açıdan da aslında bir noktada körleşmeye başladığımızı fark ettim çünkü herkes kendi hikâyesini yazıyor. Evet, ortada bir realite var, rasyonel açıdan baktığımızda kadınlar şiddet görüyor; evet, bir erkeğin şiddetten dolayı bir cinayete kurban gittiğine sosyal medyada sık rastlamıyoruz ya da hiç rastlamıyoruz belki de; görüntü bu ama arka planda, işin içine girdiğinizde, elinizi taşın altına koyduğunuzda failerin mağduriyetini de ben gördüm. Evet, bu o kadar fazla değil, belki ezici değil ama faileri dinlediğimden de bu işin cinsiyetinin olmadığını, ırkının ve milliyetinin olmadığını fark ettim; bir uzman olarak bunu öncelikle ifade etmek isterim.

Beyaz Evle yolculuğumuza başladığımızda aslında kervan zamanla yolda dizildi. İlk etapta, evet, aileyi korumak ama sağlıklı bir boşanmanın da aslında ne kadar kıymetli olduğunu fark ettik biz burada. Bunların hepsi, tabii, biraz deneye yanıla öğrenildi ve son tahlilde geldiğimiz noktaya baktığımızda, zaten terapi ya da ruh sağlığı Türkiye'de, dünyada da biraz daha geriden geliyor ama bizim ülkemizde son beş-on yıldır bir tık daha ilerleme kaydedildi. Bu noktada da bırakın terapiye gelmeyi, failin böyle bir destek alması zaten çok safdillik oluyor; böyle bir dünya yok gerçekten. Biz ne yaptık? Bu anlamda, ilk etapta özendirici olsun diye maddi bir destek sağlandı. Sağ olsun, Sayın Valimiz, yardımcıları, diğer ekipten birçok arkadaşımız kol kanat gerdiler ve "Ne yaparız?" sorusunu, belki bu toplantıları... Abartmıyorum, 50'den fazla toplantı yapıldı bu beş yılda, Beyaz Evle ilgili; bu noktada da -bunu söylerken bazen duygulanıyorum da -aslında bir bebeğin büyümesi gibi Beyaz Ev, bana göre.

Şimdi, ben işin akademik kısmında da varım, evet ama o failerin sanki kitaptan çıkmışçasına, fırlamışçasına o hayat hikâyelerini dinlediğimden, çocukluk hikâyelerini dinlediğimden, o izbandut gibi adamların, 70-80 dosyası olan o adamların aslında çocukluk hikâyeleriyle karşılaştığımızda onların mağduriyetlerini gördüm; ağlayan adamlar gördüm yani, onu söylemek istiyorum. Burada bir tarafı ötekileştirmeye gerek yok. Evet "kadına şiddet" diyoruz ama dediğim gibi, cinsiyeti yok bu işin. Şu an görüştüğüm kişilerin yüzde 50'si... Eşleri tarafından, kadınlar tarafından aldatılan erkekler de var veya işte, TikTok'ta veya sosyal medyada gayet anormal durumda -şiddeti bir şekilde meşrulaştırmıyoruz asla ama- bunu yaşayan erkekleri, faileri de dinledim. Faileri dinlemek çok zor.

Beyaz Eve neden gönül verdim? Ben ülkeme inanıyorum, ben ülkemin bir gün... "Şiddet" olgusu tamamen bitmeyecek, böyle bir vaadimiz yok, bu ütopya olur ama en azından kendi adıma, eşimin de bürokrat olması hasebiyle "Un var, şeker var, yağ var; ne duruyorsun? Helva yapsana." kısmı... Bunun vebali var çünkü ve ben bu eğitimi aldıysam bunu ben ilminin zekâtı olarak görüyorum ve aylık belki 300 bin liralık iş yaptığımı da düşünüyorum ama beş kuruş almadan bunu yaptım; bu, ancak gönüllülükle olur. Faillele görüştüğüm gün beynimin sağ lobunda ağrı oluyor, eve gittiğimde uymadan kendime gelemiyorum; aynı şekilde, kadınlarla ilgili de öyle. İki tarafı dinlediğimden vardığım sonuç şu: Evet, bir şeylere kızmak yerine ya da karanlığa küfretmek yerine bir ışık yakılabilir. O ışığı kendi çapımızda âcizane yaktığımızı düşünüyorum. Ben cürmüm kadar yer yakarım ve yarın öbür gün bunun vebalini taşımak istemiyorum. Bu toplantılar defalarca yapıldı. Az önce avukat hanım da söyledi, eğer biz bir şeylerin değişmesini istiyorsak bugüne kadar yapılmamış bir şey yapmamız gerekiyor. İşte, faillele biz elimizi uzattığımızda o eli tuttuklarını fark ettik. İlk 3 seans müthiş bir direnç oldu, dirençleri şuydu: "Biz şimdi bu kadar kişinin içinde özelimizi mi anlatacağız?" diyen adamların, yemin ediyorum size, şu anda özellikle anlatmadığı özellikleri kalmadı, anlatmadığı özellikleri kalmadı. Ben bunu kitaplardan öğrenemedim. Evet, kadınları dinlediğimden ön yargılarım oluşuyordu, hatta eve gittiğimde eşime karşı bir erkek olarak mobbing de belki yapıyordum, bilmiyorum, onu duymak lazım ama şimdi faileri dinlediğimden benzer durumu belki kadınlara da... Bir kadın olarak bunu söylemek ne kadar doğru bilmiyorum ama bilimsel bakış açısı tarafsızlığı beraberinde getiriyor ve bu açıdan da ben kadınları da dinlediğimden, erkekleri de dinlediğimden bu olgunun -dediğim gibi- ne cinsiyeti ne milliyeti ne bir ırkı var.

Genel olarak baktığımızda, projeden arkadaşlar bahsettiler. Proje, evet, 4 odadan oluşuyor ama bu evreye gelmesi beş yılımızı aldı. Hâlâ eksiklerimiz elbette ki vardır ama bugün haklı bir gurur yaşayarak bugün Elâzığ'da da bu insanların bizleri kucaklayarak projemize inanması, sizlerin inanması bizi daha da umutlandırıyor. Tükendiğim yerde tekrar ayağa kalkarak "Evet, başaracağız." dediğim zamanlar oldu. Ben Beyaz Ev için çok ağladım çünkü ben Beyaz Ev'i bebeğim gibi gördüm, büyüttüm ve onun artık, gerçekten, bir şekilde sizlerin de sesimizi duyarak, artık bunu... İsimden çıksın, isim hiç önemli değil, ihtiyacının olduğunu da düşünmüyorum, ben kendi mesleki deneyimimi zaten bir şekilde yaşıyorum ama bu ülke bunu hak ediyor, bu insanlar bunu hak ediyor. Suçlamak çok kolay. Biz olayı anlıyoruz, şiddet öyküsünü anlıyoruz ama anlamak başka bir şey, meşrulaştırmak apayrı bir şey. İnsanı dinden, inançtan, kültürden arınık düşünemeyiz; Elâzığ'da da kültürel korseler var maalesef ki. Geçen sene 4 cinayetin hiçbirinin suç kaydı maalesef Emniyete düşmemiş; bu noktada da baktığımızda, bizim daha çok gözümüzü açmamız gerekiyor. Bu noktada, biz eğitimlerimize başladıktan sonra komşusunu ikna edip gelmek isteyen gönüllü bir kitle de oluştu; bu da bizim, dediğim gibi, umudumuzu yeşertti. Marifet iltifata tabidir; Elâzığ'da biz onu gördük, tam tükendiğimiz yerde insanların bize elini uzattığını gördük. Ben bunun bir tık öteye taşınarak kanuni bir zemine oturtulduğunda aslında daha iyi bir boyuta taşınacağını

düşünüyorum. En büyük umudum ve en büyük hayalim aslında bir gün Beyaz Evin tüm ilde yeşererek artık olağan bir hâle gelmesi. O açıdan da geldiğiniz için ve bizi dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Sorularınız olursa da cevaplandırabilirim.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Vali Bey'e soralım: Mobbing var mı?

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - "Ya, ben o değilim." diyorum. "Ya, bir dakika, ben öyle değilim." dedim yani sigara söndürenleri anlatıyorlar, vesaire... "Yok." diyorum yani.

Evet, Sayın Başkan, buyurun, sorular varsa...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Birkaç söz söyleyeyim: Şimdi, hakikaten, yüzünüz kızardı, sesiniz titredi, çok duygusal bir konuşma yaptınız; bu işe kendinizi ne kadar adadığınız belli oluyor, tebrik ederiz.

Bu konuda sadece Vali eşi değil de aynı zamanda akademisyen ve doktor olmasını vurgulaması size neler hissettirdi Sayın Valim?

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Ya, ben biliyorum onu. Yani, şöyle: Genelde taşrada en zor işlerden biridir bu. Ayfer Hanım daha önce kaymakam olarak çalıştığımız zamanlarda da hep kendi şahsiyetiyle bir şeyler yapmak istedi; ben de o noktada takdirle karşılayarak her zaman için "Ön açtım." demeyi bile doğru bulmuyorum- yanında yer aldım.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Şimdi, her başarılı erkeğin arkasında bir kadın...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Mahrem konulara giriyoruz arkadaşlar.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Yok, yok. Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın, her baş ağrılı kadın arkasında bir erkek varmış ama ben onu kabul etmiyorum. Başarılı bir kadının... Biz hep ekip olarak çalıştık yani zaten her yerde, her platformda da dile getiriyorum: Hanımefendi bana göre bir kimlik değil, benim çok güçlü bir kimliğim var zaten, buna ihtiyaç duymuyorum ama birlikte yol almak ve Numan Hatipoğlu'yla evli olmak... Bugün Beyaz Ev bu noktaya geldiye kesinlikle biz birlikte bunu başardık, inancımız bizi buraya getirdi. Ben bunu gerçekten... Hiçbir zaman şov yapan bir insan olmadım, her zaman dobralığım ve açık sözlülüğümle öne çıktım, mesleğimle de bunu perçinleştirdim; o noktada da biz birbirimize inandık, projeye inandık ve ülkemize inandık.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Proje ortak bir proje, sadece bizim de değil. Ben kaymakam olarak ön açtım, Ayfer Hanım oradaki arkadaşlarıyla beraber -bir kısmı maalesef koptu ya da işte, farklı alanlara geçtiler ama- tam olarak sahiplendi ve devam ediyor yani çoğu kişinin yapmayacağı şeyleri yapıyor. Yani, ben, biraz önce ifade ettiği gibi, 70 suç dosyası olan kişiyi dinlemek, muhatap almak apayrı bir şey diye düşünüyorum; o anlamda da takdir ediyorum zaten.

Tabii, burada, bu yöntem... Yıllardır idareci olarak karşılaştığımız temel sorunlardan biri aile içi şiddet olgusu; bunun da artık Türkiye'nin gündeminden çıkabilmesi için gerçekten insan kaynakları, yetiştirme tarzı da dâhil olmak üzere pek çok şeyin değişmesi lazım ama aynı zamanda bir şekilde kendi aralarında karşılıklı olarak bir problem yaşamış olan çiftlere de iyi bir şekilde eğilmek gerektiğine inanıyorum; bu anlamda da -biraz önce avukat hanım da söyledi- Beyaz Ev bir model olarak yani bütüncül bir yaklaşım olarak Türkiye'nin her ilinde olması gerektiğine inandığımız bir model. Tabii, bu, aynı zamanda, bu işi mesele olarak görüp sahiplenmeyle... İşte, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızda, ŞÖNİM'de çok kıymetli arkadaşlar var, gerçekten çok çalışıyorlar ama muhtemelen "ŞÖNİM" ismi de biraz böyle şey yapıyor yani insanların oradan gelecek herhangi bir şeyle ilgili olarak Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi, işte, önleme kısmı daha çok... Yani, biz biraz kapsayıcı olması anlamında böyle bir ismin daha uygun olduğunu düşündük. O dönem itibarıyla isimlendirme üzerinde çok çalıştık, odalar üzerinde çok çalıştık, odaların renkleri üzerinde çok çalıştık. İnşallah, makes bulur sesimiz. Yani, öncelikli olan hususlardan biri: İster ŞÖNİM'e verilebilir ister ruh ve sinir hastalıkları hastanesi olabilir ama şiddet uygulayanların muhakkak bir ön psikolojik, psikiyatrik şeyden geçmesi gerektiğini ve bunun da mülki idare amirince sevk edilmesi hâlinde de yapılması gerektiğine, bunun kanunda yer alması gerektiğine inanıyoruz biz açıkçası Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Birkaç katkıyla arkadaşlarıma yol açmış olayım sorular için.

Şimdi, konuşan arkadaşlarımız bunların kayda geçmesini, yasallaşmasını arzuladılar. Doktor ayağınıza gelmiş oldu, doktorlar ayağınıza gelmiş oldu; yasallaşması için zaten kıymetli milletvekillerimiz burada yasa yapıcılar olarak. Komisyonun kurulma iradesi de Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan 5 partinin ayrı ayrı önerileriyle aslında ortak hedefte birleşmeleriyle gerçekleşti, siyasi partiler arasında bu probleme çözüm bulma konusunda ortak bir fikir var; bu, sizlerin arzusunu yerine getirmek için kuvvetli bir durum, argüman. Zaten şu anda Komisyonumuzun tutanaklarına geçiyor buradaki konuşmalarımız, öyle değil mi arkadaşlar?

STENOĞRAF AYŞENUR ACAR - Evet.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Evet. Bunları ne zaman okuyabilirler Meclis tutanaklarından, yarın mı?

STENOĞRAF AYDIN AKALAN - Efendim, bir hafta...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bir hafta içinde TBMM mobile giderseniz oradan bütün bu konuşmaların tamamını, espriler de dahil olmak üzere okuyabilirsiniz. O yüzden esprilerimize...

Şimdi, Komisyon olarak biz bu yapacağımız önerilerde bunları dikkate alacağız ve özellikle üzerinde duruyoruz. Burada gördüğümüz, fail üzerinde çalışma yapılması, failin de dinlenmesi. Madem problem iki taraflı, tek taraflı bakmamak gerektiğini siz de söylediniz, Sayın Doktor Ayfer Hatipoğlu da söyledi. Kendisi duymadı beni ama tutanaklardan okur artık. Bu, önemli; fail konusunu biraz açmamız, konuşmamız ve Ayfer Hanım'dan biraz daha ayrıntılı dinlememiz gerekiyor.

Söyleyeceğim bir başka nokta yine Doktor Ayfer Hatipoğlu'nu ilgilendiriyor, siz anlatırsınız kendisine. Şöyle: "Ben bunların hiçbirini kitaplardan okuyamazdım, öğrenemezdim." dedi. Ayfer Hanım'a şunu tavsiye etmemiz gerekiyor: Bu kitapları siz yazın, sizin kitabınızdan farklı boyutu okuyalım biz. Tabii, isim vermeden bunu yazma teknikleri var, çok kolay, bütün psikologlar biliyor bunu.

Şimdi, biz bugüne kadar -akademisyenler açısından söylüyorum- Batı'da yazılmış hemen hemen -yani yüzde 100'ü değil ama- pek çok toplumsal cinsiyet kitabını okuduk, şiddet kitaplarını okuduk, şiddet sosyoloji, şiddet psikolojisi, bunların hepsini okuduk; genellikle bunlar kadınların diliyle ve kadınların bakış açısıyla ya da mağdurların bakış açısıyla yazılmış kitaplar. 200

sayfalık bir kitapta 3-5 sayfada faille ilgili açıklamalar var. Bilimsel bir çalışma yapılırken bütün taraflar, hatta tarafların dışındaki tarafları etkileyen unsurlar, faktörler de dikkate alınmak zorunda yani çevre koşulları, toplumsal koşullar, kültürel değerler, ekonomik baskılar, aile dışı diğer ailelerden gelen etkiler de incelenmeli, akla gelen gelmeyen her unsur dikkate alınmalı ki hastalık çözülebilir. Yoksa "Başım ağrıyor." diyene "Şu hapı al, git." demek çok kolay ama baş ağrısının nedeni ağır bir hastalık ise bütün tahlillerin yapılması gerekiyor; buna akademik olarak dikkat etmemiz gerekli.

Şimdi, Ayfer Hanım dedi ki: "Faillerin anlatmadığı hiçbir mahremi bile kalmadı." Şimdi, bunları ben bir kitapta okumak isterim doğrusu; hem bir siyasetçi olarak hem Komisyon Başkanı olarak hem bir baba olarak, ailede eş olarak ve araştırmacı olarak mutlaka okumak, görmek isterim. Ne anlatıyorlar? Anlattıkları tümüyle yanlış olabilir, propaganda olabilir, kendilerini... Şimdi, tıpta, psikolojide ve hukukta "gerekçelendirme" diye bir kavram var; failer kendilerini gerekçelendirerek mağdur hâline sokabilirler ve vicdanlarını rahatlatırlar. O gerekçeyle, o nedenle bile olsa biz bunu analiz edebiliriz dışarıdan bakan gözler ve uzmanlar olarak; bunu bilmemiz gerekiyor. Yani, Ayfer Hanım'ın veya benzerlerinin yazacağı bir kitap tam tersi bir görüşe götürebilir bizi, o da bir faydadır; o kişilere yüzde 10 hak verebiliriz, o da bir faydadır. Bizim, failerin gerekçelerini bilmemiz -siz de vurguladınız, Ayfer Hanım da vurguladı- suça meşruiyet kazandırmak demek değildir. Suçlu, gerekçesi ne olursa olsun, mutlaka cezasını çekecektir, çekmelidir; bu ayrı bir şey ama biz bir bilginin peşindeyiz, bir anlamda epistemolojik yani bilgiyi araştıran bir çalışma yapıyoruz; bunlar çok değerli.

Bir de son olarak şunu söyleyeceğim: "Kültürel korseler" mi dediniz?

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Evet.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Bu yaygın bir kavram mı, siz mi söylediniz?

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Yok, yabancı bir kitapta okumuştum, yenilerde.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Literatürde var mı bu?

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Evet, literatürde var. Güzel, çok hoşuma giden bir kavram.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Evet, güzel bir kavrammış.

Son sözüm de şu: Sayın Valim "aile içi şiddet" kavramını daha çok tercih etti. Bu, kadına yönelik şiddet daha çok aile içinde mi oluyor? Ya da soruyu şöyle sorabiliriz: Kadına yönelik şiddetin aile içinde olmasının oranı ne kadar?

Çok teşekkürler.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Tabii ki sadece aile içinde değil, boşanmalar olduktan sonra bile şiddet devam ediyor. Bir de "partner şiddeti" dediğimiz sevgili şiddeti de çok fazlasıyla var Türkiye'de, evet. Veya aile içi, kardeşler arasında da başvurular oluyor bize; ağabeyinden şiddet görüyor veya amcasından şiddet görüyor. "Aile içi" derken sadece evlilik içini kastetmiyoruz tabii ki. Tabii, bunun oranları değişiyordu büyük ihtimalle ama onu avukatlarımız daha iyi biliyordur ya da ŞÖNİM'deki arkadaşlar.

Ben az önce çok duygulandım, evet, beş yılın... Bir umut ışığı gördüm, gerçekten duygulandım hani insan mutluluktan böyle... Eşim bürokrat olduğu için birçok engeli aştı, sağ olsun hani bugün bu noktaya geldiye, dediğim gibi, birlikte yürüdük ama hani, böyle, dedim ya, o duygusallık, çocuğunuz gibi algılamak çok başka bir şey; o, anlatılmaz, yaşanır diye düşünüyorum çünkü o faili dinlerken, o mağdur kadını, kocasının döverecek cenini tuvalete düşürmeye çalıştığı kadını bizzat dinlerken kadınlığınızı sorguluyorsunuz. O açıdan, umarım bir sonuca varacaktır, ben öyle umut ediyorum.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Ben de şöyle ifade edeyim: "Aile içi şiddet" olgusu devam eden bir şey. Biz Beyaz Evi bu şekilde tabir ediyoruz ama aynı zamanda zaten toplumda -en başta söylemişim- Emniyetimizle, Jandarmamızla, diğer kurumlarımızla, işte, eğitim kurumlarımızla akran zorbalığından tutun da üst sınıfın alt sınıfları ezmesinden tutun da orada ortaya çıkabilecek sorunlara; sokaklarımızda, caddelerimizde, köylerimizde, kırsalımızda ortaya çıkacak her türlü hukuksuzlukla ilgili, şiddetin her türüyle ilgili olarak zaten -tabiri- mücadele etmek durumundayız. Tabii, buna bütün olarak bakmadıktan sonra, siz akran zorbalığını çözmeden kadına daha sonra dönüşecek, yönelecek bir şiddeti anlayamazsınız. Veyahut da çeteleşmeyle kendi aralarında ortaya çıkabilecek bir yapı içerisinde, ortaya çıkabilecek bir suç veya profille bu adamın aynı zamanda evinde eşine veyahut da sevgilisine -her ne dersek diyelim- çok kibar davranmasını bekleyemezsiniz; dolayısıyla da şiddetin kendisinin bence tek hedef olarak alınması gerekir diye düşünüyorum.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Bir de ben burada şeyi de vurgulamak istiyorum: Bu faileri dinlerken aslında çocukken annesinin her gün dayak yediğine şahitlik eden 5 yaşındaki çocukları gördüğünüzde duygusal olmama gibi bir durumumuz yok zaten. Tırnaklarını yiyerek, hatta battaniyeyi üzerine çekerek annesinin seslerini duymamak için kulağını kapatan ve "Ben değersizim, yetersizim, suçluyum." şemaları geliştiren o adamlar; siz onları insan olarak dinlemediğiniz de bir yere varamazsınız. Bir tarafı kurtarayım derken öteki tarafı ötekileştirmek bizi bir yere götürmüyor; ben bunu fark ettiğim için özellikle de bu noktaya "fail" diye adlandırdığımız... Ben feminist değilim; burada, hani, birilerini ötekileştiren bir yapıyı da kabul etmiyorum zaten; bizim eğer bilim adamı olarak akademik kimliğimiz varsa tarafsız olmak durumundayız. Bunu da dediğim gibi, sadece kitaplardan öğrenmiyorsunuz.

Neden bu kadar inatla devam ettim, onu da söylemek istiyorum: Çünkü onu gördükten sonra, evet, bir çözümü fark ettim belki. O kökte, temelde yatan şeyi; "Şiddeti uygulayanın ana teması ne, orada hangi parametreler yatıyor?"u görmediğiniz sürece sadece kenarından teğet geçmiş oluyorsunuz. Yani, onların kendilerine çocukluklarının yasını tutturmak aslında... Oradaki küçük çocuğun yasını tutmaya başladığında zaten karısını neden dövdüğünü anlamlandırıyor ve oradan uzaklaşıyor; bunu yapmanın yolu da bunları dinlemekten geçiyor ve hepsinde de şunu fark ettim: Kale alındığını fark eden failerin, emin olun, anlatmadıkları özelleri kalmadı, susturamıyorum ben onları şu anda. İlk iki seans "Biz kime anlatacağız, herkesin içinde?" diyen adamların şu anda, emin olun, anlatırken gözleri doluyor. "Ben böyle miyim?" diye o dramatik ses tonlarını ancak yaşayarak görebiliriz, bu yüzden de bu sağaltım bence çok önemli.

Teşekkür ediyorum.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Sayın Komisyon Başkanımız kitap hâline gelmesi gerektiğini ifade etti.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - "Kitaplardan okuyamadım." dediniz ya; biz sizin tanıklıklarınızı, incelediğiniz vakaları sizin yazmanızın iyi olduğunu düşündüğümüz kitaptan okumayı isteriz. Yabancı kitapların çoğunu okuduk bu alanda ama failerin durumunu anlatan çok az. Sizin yazmanızda fayda var.

Son diyorum ama bir de şunu sorayım: Bu failerle yaptığınız görüşmede bunların yüzde kaç çocukken aile içinde şiddete tanık olan insanlar? Şiddet gördüğü için mi şiddet uyguluyor büyüdüğü zaman? Böyle bir şey var mı?

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Evet, yüzdelik tam veremesem de birçoğunun çocukluk öykülerini devam ettirdiklerini görüyoruz.

Şimdi, bir ters model var, bir aynı model var, bir de "yeni model" dediğimiz bir kavram var. Ben pozitif psikoterapistim aynı zamanda, lisanslı terapistim; bize orada öğretilen eski model yani anne babalarımızdan gördüklerimizi aynen alıp kopyalamak, kopyala-yapıştır, en kolay kısmı bu. Ters model tam tersi: "Benim annem bunları yaşarken ben eşime asla bunu yapmayacağım." diyen bir grup var. Yeni modelde de anne babalarının işe yarayan davranış kalıplarını alıp yaramayanları kapıdan hafifçe uğurlamalarını öğretiyoruz.

Birçoğunda bu şiddet öyküsü var, hatta bağımlılık örüntüsü olan birçok fail var ve bunları da biz YEDAM'a -YEDAM da yine bizim paydaşlarımızdan- yönlendiriyoruz, bağımlılıkla mücadele noktasında. Birçoğunda şiddet öyküsü var Sayın Başkan, maalesef.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Çok teşekkür ediyoruz sizlere de, gerçekten çok güzel bir sunumdu; ağızınıza, emeklerinize sağlık.

Ben kısaca şunu sormak istiyorum: Şimdi, 6284 sayılı Kanun'da bir koruyucu tedbirler var, bir önleyici tedbirler var, malum. Kanun mülki idareye koruyucu tedbirler noktasında bir imkân tanımış.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Yani sadece...

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Açmak için konuşuyorum Sayın Valim, onun için.

Bu konuda size bir imkân tanıyor. Ben bu noktada şunu merak ediyorum: Mülki idareden koruyucu tedbir talep oranı Elâzığ'da mesela nedir? Öyle bir çalışma yaptınız mı, talep oranlarına baktınız mı?

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Şöyle: Koruyucu tedbir talebi ya kişinin kendisinden geliyor ya da direkt Emniyet veya Jandarmadan geliyor. Onunla ilgili olarak süreç içerisinde anında, tabii ki, gereken karar alınıyor. Bu da şöyle: Daha çok otuz gün uzaklaştırma yani kişinin, şiddet uyguladığı iddia edilen kişinin direkt evden uzaklaştırılması tedbiri.

Toplam kaç kişi Müdür Bey?

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRÜ ÖMER FARUK ERGÜN - Tedbir kararı için müracaat 2024'te 22 kişi olmuş Sayın Valim.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Elâzığ'daki bu çalışma üzerine buradan daha çok olması gerektiğini düşünüyorum ben.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Ama daha kasımda başladık.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Evet, ona rağmen, yani, diğer illere göre Elâzığ'da bu noktada bir fark olması gerektiğini düşünüyorum.

Bir de şöyle anlıyorum: Önleyici tedbir kararlarını da gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde kolluk amirine kanun verebiliyor ve yirmi dört saat içinde de onaya sunulması gerektiğini söylüyor. Siz de bu noktada "Önleyici tedbirleri biz de verelim, aynı şekilde onaya tabi olsun." diyorsunuz, öyle mi Sayın Valim, öyle mi anlıyorum?

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Yani, buradaki şey şu...

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Kolluk amiri gibi yani.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Adliyeye 2 kez birbirini şikâyet etmiş, mahkemeye düşmüş, mahkemede dosya devam ediyor. Ben şunun olması gerektiğini düşünüyorum: Yani, böyle bir durumda önleyici tedbir olarak mülki amir, kişiyi... İşte, ŞÖNİM'in aslında ilk kuruluş amacı buydu ama bu bir türlü tam oluşmadı, failere de bakacaktı ŞÖNİM ama ismi ve şeyden dolayı bu olmadı; daha çok mağdurlar üzerine gidildi, mağdurların korunmasıyla ilgili tedbirler üzerine gidildi. Dolayısıyla da Beyaz Eve yönlendirme kararını mülki amirin o dosya üzerinden vermesi gerektiği...

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Verebilmesi lazım.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Yani, adliyelik oldular, daha doğrusu Emniyete birbirilerini şikâyete geldiler; dosyaya en nihayetinde ne kadar erken başlanırsa o kadar iyi olacağını düşünüyorum. Birbiri hakkında 30'ar tane dosyası olan kişilerden bahsediyoruz. Şu anda Ayfer Hanım hem faili dinliyor hem mağduru dinliyor. Yani, karşılıklı olarak 80 dosyası olmuş bir vatandaş var, vaka var. Dolayısıyla da biz idari olarak, o mahkeme süreçleriyle ilgili olarak şimdi burada bunu çözdük ama ülke genelinde düşündüğümüzde daha rahat olacak bir tedbir.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Hızlı olması için lazım.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Tabii, tabii. Aynı zamanda sorumluluğunuz devam ediyor yani o asayişle ilgili sorumluluğunuz devam ediyor.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Tabii.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Yani, karakola geldiler, karşılıklı şikâyet ettiler, işte, darp cebir raporları vesaire; sonrasında ne olduğunu takip edemiyorsunuz. İşte, ben de orada bir şekilde devreye girilmesi gerektiğini... Şimdi, adliyeye gidiyorlar, birbirleriyle bilmiyorlar, o arada hiçbirisi bu konuyla ilgili olarak konuşmuyor onlarla. Yani, konuşacak bir mekanizma oluşturduk.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Daha hızlı olsun istiyoruz, evet. Doğru çalışmasına...

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Ve bu mekanizma el attığı takdirde sonuç alır diye inanıyorum.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Evet, inşallah.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Bir de profil değerlendirme henüz yapamıyoruz biz. Profil değerlendirmede de mesela psikopatolojisi olan ya da kişilik bozukluğu olan birilerini bizim ayırt etmemiz gerekiyor. Son grubumda bipolar hastası biri

var, manik dönemi yaşıyor, aslında gruba aykırı ama biz, hani, biz ilk etapta çok seçemiyoruz, o seçeneğimiz yok. İlerleyen dönemlerde eğer bu rayına oturursa -aynı ehliyet noktasındaki psikoteknik uygulamaları gib- tasnif edebiliriz. Grubun o heterojen yanı önemli ama en azından homojenize bir yapıyı da hayata geçirmemiz gerekiyor.

Şu noktada, tabii ki, amatör gibi aslında bu çalışmalarımız bir yerde; evet, profesyonel bir boyutu var ama o kadar şey kalıyoruz ki getirme noktası... Olgu çalışmalarını zaten ruh sağlığında çok azdır, 5 kişi bile yayın çıkarmanız için yeterlidir. Dört ay gibi kısa bir sürede altıncı grup çok büyük bir rakam yani aslında.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - O ölçümü başta yapsanız daha iyi değil mi? Adam hakikaten şizofrense, siz onu normal bir adam gibi...

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - İlaç desteğiyle...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - İlaç desteği, tabii ki psikiyatrik destek... Hastaneyle de biz iletişim hâlindeyiz, o bahsettiğim kişi... Tabii, mesela ön test, son test yapıyoruz. O kişinin, bazılarının mesela, şeyi yok, geldiğinde kendini değiştiriyor; son iki seanstır söylemeye başladı.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ama bu, kişinin insafına bağlı...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Bağlı değil, o öncesi... İşte, orada tıkanıdığımız noktalar var, biraz daha ivedi hâle getirmeye çalışıyoruz psikiyatrik destekle; profil değerlendirme o anlamda önemli.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Bu biraz da keşif gibi yani böyle keşfedile edile, sorun çıktıkça çözdüğümüz meseleler var yani, işte, ta İstanbul'da da burada da aynı şey söz konusu oluyor. "Tamam, böyle böyle yapacağız ama şöyle bir konu çıktı, nasıl yapacağız? Onu şöyle çözelim." diyoruz. Yani, açıkçası sürekli olarak -proaktif mi deniyor ona Sayın Başkanım- proaktif olarak her karşılaşılan konuyla ilgili olarak -tabirle- interaktif olarak çalışmanız gerekiyor.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Bir de biz ön test, son test uyguluyoruz, 4-5 tane test; arada o sağaltımın faydasını görmemiz için bunun bir şekilde kayda düşmesi anlamında da önem arz ediyor. Yani, ilk etapta biz nasıl aldık bu kişileri, sağaltım sonunda ne fark ettik? Onun için ön test, son testlerimiz, ölçeklerimiz var. Profil değerlendirme de orada devreye giriyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - İncelediğiniz failler hasta insanlar mı yani ruh sağlığı bozuk insanlar mı, aniden cinnet geçiren insanlar mı, sağlıklı insanlar mı, planlayarak organize yapan insanlar mı?

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Çok profilde, hepsi var. Mesela, gelen grupta diyelim ki 70-80 dosyası olan adam da var. Geçen bir tanesi anlattı mesela, "Kartopu attı bana, ben de ona şaka yapıyordum, karda şey yaptım, yüzü çizildi; beni bu yüzden..." diyor. Tabii, arka planını tam bilemiyoruz. O şiddet öyküsüne girdiğiniz anda "drop out"lar yaşayabilirsiniz, danışan bir daha gelmez, orayı çok kaşımıyoruz; sonradan, sonraki seanslarda... Amacımız aslında üzüm yemek. Eğer şiddet öyküsüyle direkt... Ben faile hiç şiddet konusunu geçirmiyorum son seanslara kadar; o zaman gelmiyorlar, gelmez zaten.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Birlikte yazıldı yani bu failerin, mağdurların ve çocukların grup terapisinin...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Bütün modülleri yapılandırdık.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Şu anda modülleri psikoterapi tekniği açısından yapılmış durumda. Kitapçık...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Kitapçıkları getirebilirler.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ayfer Hocam, bir bilim insanı olarak gerçekten mükemmel bir iş yapıyorsunuz.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Teşekkür ederim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Konuşmanız çok etkileyiciydi, ben de etkilendim ve ayrıca ben de okumak isterim kitabını yazarsanız tanıklıklarınızın, evet.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Şimdiden çok satmaya başladı.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ama birazcık da kaygılandım. Yani, psikolojik bir sorun değil aslında erkek şiddeti, psikolojik boyutları var. Bir de mahkemelerde falan mesela şeyle çok karşılaşıyoruz, erkeklerin yani failerin o manipülatif hâlleriyle hani "haksız tahrik" meselesi tırnak içerisinde. Bu çok kaygan bir zemin değil mi? Yani, sizi tenzih ederek, aklama, meşrulaştırma ile anlama arasındaki çizgi, sınır sanki çok muğlak.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Karışabilir diyorsunuz.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Evet, her an ve bu konuda çok başarılılar yani çok sinsiler.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Kesinlikle katılıyorum.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Bunu size söylemek istedim.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Şöyle, ben şunu söyleyeyim: Şu anda ben bir yandan grup terapilerini yürütürken bir yandan da yanımdaki koterapist arkadaşlara "supervisor"lık yapıyorum, onları eğitiyorum ve bazı seanslarda tıkanıklarında ben devreye giriyorum. Şöyle ki: Yirmi sekiz yıldır sektördeyim ben, almadığım eğitim kalmadı yani bu, bir anda olan bir şey değil; terapi çok ciddi beceri gerektiriyor. Mesela, manik dönemde olan o fail kardeşimiz o kadar çok manipüle ediyor ki inanılmaz şekilde manipüle ediyor ama o manipülasyonu siz bilmiyorsanız, arka planda yatan patolojinin neler olduğunu bilmiyorsanız bir yere kadar ilerleyemiyorsunuz; onun için, yeni mezun arkadaşlarımız ya da alanında kendini yetiştirmemiş arkadaşlarımız zaten o topa girmiyor, girmemeli de. O manipülasyonu öyle fark ediyoruz. Biz, ayrıca, bir de burada barodaki avukatlarımızdan gönüllü olanlara bir de psikoterapi çalışması yapacağız; oradaki insanlar da çünkü gelen mağduru ya da faili nasıl dinliyorlar, orada bir farkındalık adına... Ben Tokat'ta da birçok grupta çalıştım mesela, şehit eşleriyle, palyatif bakımdaki doktor ve hemşirelerle, AFAD'daki insanlarla. O "grandiyözite"yi fark ettirdim onlara, "Herkes gücümüz yetmez." şeklinde. Burada da barodan avukatlarımızdan gönüllü olanlara... Özellikle "Neresinden tutarsak kârdır." düşüncesiyle bir adanmış ruh gerekiyor aslında buna. Dediğimize katılıyorum.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Evet, evet. Sadece bir de şeyi eklemek isterim... Ben çok teşekkür ederim bu cevap için.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Rica ederim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Psikoloji yanında aslında birazcık da zihniyet...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Mental; tabii, tabii.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hah, erkeklik meselesiyle yani kadını kendisiyle eşit görmeme meselesiyle ilgili de bir eğitim verilebilir mi bu faillere? Hatta toplumun...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Tabii, tabii. Bizim modüllerimizde zaten var. Ben az önce Beyaz Evi gezerken de söyledim: Kervan yolda diziliyor. Şöyle bir durum var: Dinden, inançtan arınık düşünmüyoruz; kadın, inancı gereği de öyle zannediyor. Onu da biz Diyanetten, özellikle yüksek lisansını yapmış, bu konuda ehil arkadaşlarımız, vaize arkadaşlarımız kanalıyla, Yeşil Oda kapsamında, hukuki bilgilendirmenin yanında... İrşat da burada devreye giriyor.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Erkeğe yapılmalı.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Erkeğe de aynı şekilde. Onun da şunu fark etmesi gerekiyor: Yani, yanlış bildikleri doğrular... Gerçek bir tane, bir sürü doğru var; bunları fark ettirmek. Yani, bu derya bir alan, biz bir tarafından tuttuk. Çok afaki beklentimiz yok ama ben bugün neden mutlu ve gururluyum? Evet, bir şeyi başarmışım, başarıyoruz hep birlikte. İnanmak çok kıymetli ve kendimi bugüne kadar hep geliştirdim, eğittim ve şimdi de onu uygulamaya, sahaya dökmeye çalışıyorum; öyle söyleyeyim.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Tebrikler.

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Çok kısa bir şey konuştuk da, çok önemli, tam yeri gelmişken...

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Başkanım, söz istiyoruz, sizi bekliyoruz ama Sayın Vekilim öncelikle...

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Bir şeyi tamamlamak istedim Sayın Valim: Bu projenin maliyeti, giderleri nasıl karşılanıyor, bu konuda bizi aydınlatır mısınız? Biz bunu örnek olarak diğer illerimizde...

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - "Ne sen sor ne ben söyleyeyim..."

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Yani, nasıl karşıladı çalışanlarınız?

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Şimdi, şöyle: Bu tamamen gönüllülük esasında ve millî kalmasını istediğimiz bir proje olarak devam etti. Gaziosmanpaşa'daki o binayı biz Gaziosmanpaşa Sanayici ve İş Adamları Derneğinin katkısıyla, ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yaptığımız bir projeye tamamladık; arkadaşlarımız, oradaki görevli arkadaşların tamamı ve buradakiler. Tabii, bu terapi hizmetinin maliyeti ölçülmez muhtemel ama onun dışında, biz Belediye ve Valilik olarak özel idareden buranın giderleriyle ilgili olarak ödenek ayırdık. Yani, şu anda da bundan sonra ortaya çıkacak. Orada normal büro hizmetlerini yapan 3 görevlimiz var ama psikolog ve psikiyatristler ve hukuki bilgilendirme yapan arkadaşlar, onlar meccanen çalışıyorlar, kamu görevi olarak çalışıyorlar; arkadaşlarımız İl İdaresi Kanunu'na göre görevlendirmeye veya üniversiteyle protokol kapsamında çalışıyorlar.

Evet, buyurun.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Ben de böyle güzel gönüllü insanları bir arada görüp onları tanımaktan büyük mutluluk duydum, öncelikle onu söylemek istiyorum. Evet, güzel gönlünüz için gerçekten çok çok teşekkür ediyorum.

Tabii, sizin Beyaz Evde olanak tanıdığımız o süreç aslında insanın iyileştirilme süreci; belki de insanın kendine, özellikle failin kendine olan hiddetini bir şekilde başkasından çıkardığı bir süreç ve siz ona aslında kendisiyle barışma sürecini yaşıyorsunuz; bu, çok çok önemli bir şey. Tabii, o barışma sürecinin sonucunda kendini rehabilite olmuş hissedebilir o kişi, fail ancak yaşam içerisinde hepimizin ihtiyacı olan bir yaşam sevinci vardır, o umudu koymak da bence bu sürecin bir devamı ve de çok önemli bir nokta aslında, onu hayata kazandırmak anlamında en önemsenmesi gereken nokta olarak görüyorum ben.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Ben o zaman modüllerden kısaca bahsedeyim, tam otursun kafanızda.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Bir şey daha... Bitireyim ben, çok kısa söyleyeceğim.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Lütfen.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Bu anlamda da ben, hani, sanatın çok iyileştirici gücüne inanıyorum. Özellikle o failerin çocukları ya da eşi, kendisi de... Biraz da belki onları kendini keşfetmeye yani o bunalımlı süreci geride bırakıp kendini keşfettiği bir sürece yönlendirmek de çok önemli diye düşünüyorum. Burada da sanatı ve de mesela müziği... Hani, Mozart'ın müzikleriyle şizofrenlerin tedavi edildiğini de biliyoruz; gerçekten, müzik insanı olduğu yerden bambaşka bir noktaya taşıyabiliyor ruh âlemi anlamında. Bu konuda belki de üniversitede konservatuvar bölümü varsa oradaki hocaların bu sürece dâhil edilmesi ve o rehabilitasyonu o insanların kendi içinde hissetmesi anlamında da çalışma yapmak fikri var mı, yapıyor musunuz, onu sormak istiyorum.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Söyleyeyim: Bizim modüllerimiz 10 modülden oluşuyor ve biz bunları psikolog arkadaşlarımızla İstanbul'da bire bir yazdık, modüllerin hepsini. Yirmi sekiz yıldır damıtılmış bilgilerin, bir nevi orada, aslında, her harf, her kelimesi alın teriyle yazılan şeyler; kitapçıklar önünüze gelirse zaten görürsünüz, tamamen yapılandırılmış.

Örneğin, ben şöyle söyleyeyim: İlk etapta, ilk seansta şöyle bir şiirle başlıyorum ben... Terapi zaten bir sanattır Sayın Vekilim, bir sanattır terapi. Terapi, bir danstır aynı zamanda. Daha önce kadın grubumda, gelen YEDAM'daki koterapist arkadaşımın ayağa kalkıp dans ettik; onlara onu gösterdik "Bu bir dans." diye, ayağına basmadan karşı tarafın... Ben isterseniz o şiiri de hemen burada söyleyeyim: "Hayatın beş aşamasında -beş otobiyografi yani- sahne bir -failere bunu söylediğimde düşünüyorlar, bir beyin fırtınası yapıyorlar:- Sokakta yürüyorum, kaldırımında derin bir çukur; görmüyorum, düşünüyorum içine, kayboluyorum; benim hatam değil; içinden çıkmam epey zaman alıyor. Sahne iki: Aynı sokakta yürüyorum, kaldırımında derin bir çukur; yine görmüyorum, yine düşünüyorum içine; benim hatam değil; içinden çıkmam yine epey zaman alıyor. Sahne üç: Aynı sokakta yürüyorum, kaldırımında derin bir çukur; görüyorum ama yine de içine düşünüyorum; bu bir alışkanlık; benim hatam; hemen çıkıyorum. Sahne dört: Aynı sokakta yürüyorum, kaldırımında derin bir çukur; çukurun etrafını dolanıyorum. Sahne beş: Sokağımı değiştiriyorum." Bu müthiş bir farkındalık kazandırıyor. İlk seansta bunu anlattıktan sonra, hangi sahnedesin?

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - İşte, sanat o çukurun üstünden şarkı söyleyerek atlamak.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - İşte, aslında, dediğim gibi, belki de o çukurların da bize kattıklarını görmek. Farkındalığın üçüncü sahnede başladığını görüyoruz çünkü üçte diyor ki: "Bu, benim hatam; içinden hızla çıkıyorum, alışkanlıktan dolayı yaptım bunu." Gelenlerin çoğu zaten bağımlılık sorunu olan insanlar. Yani, modüllere baktığınızda biz sınırları anlatıyoruz, şiir katıyoruz oraya. Dün Atıl Behramoğlu'nun şiiriyle sınırları anlattım mesela. Yani şiir de oluyor, tiyatral sahne oluyor; terapi

becerisi birçok şeyi içinde barındırıyor. Üç buçuk yıl psikoterapi eğitimi aldım ben, dokuz yüz saate yakın; birçok ülkeden geldi hocalarımız. Biz orada bu yaşla, yaşanmışlıkla... Eşimle birlikte çok yer gezmek bile terapi becerime bir şey kattı. Ve mizah çok önemli. "Danışanı bir kez güldüremiyorsanız, çöpe atın o seansı." demişti bir psikiyatrist hocamız. O yüzden, söylediğinize cevaben demek isterim: Seansların hepsinde sanatla karışık birçok beceri işin içine giriyor aslında.

Teşekkür ederim sorduğunuz için.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Dediğinizi tavsiyeye alacağız. Elâzığ... Tabii bu gelişinizde sizlere takdim edemedik. Kürsübaşı çok meşhur olan bir yer. Kısacası, şunu ifade etmek isterim: Türk edebiyatının, Türk müziğinin özellikle önemli merkezleri var; Harput bu merkezlerin başında geliyor; Urfa, Harput...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Şiir akşamları var.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Evet, Hazar Şiir Akşamları var, Hazar Şiir Akşamları'nı biz konsept değiştirerek, inşallah, Kültür Bakanlığı etkinliği olarak çok daha geniş, biraz da zirve hâline getirmek gibi bir hedef içerisindeyiz.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Sayın Valim "Hazar Şiir Akşamları" deyince MHP'li vekillerimizde bir hareketlenme oldu, iki tarafta da.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Şimdi şöyle: Ben Karakoçların kızıyım ve kalemin de yazılı olarak bana emanet edildiği kişiyim; o nedenle, şimdi burada müdahale etmeden geçemeyeceğim.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Misafir ederiz sizi inşallah.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Kaleminiz geç katıldı aramıza.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Ama gelmeden önce bayağı okudum.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Dolayısıyla da mesela, musikiyle ilgilenen çok muhterem insanlar var, vatandaşlarımız var. Onu da bir tavsiye olarak bundan sonraki süreçte görüşürüz.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Şimdi, ben buraya gelmeden önce bayağı bir gezdim; eski Elâzığ evi var, orada, işte, bir oda, odanın ortasında bir şey...

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Tabii, tabii, Kürsübaşı.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Kürsübaşı. İşte, orada söylenen şarkılar falan; aslında ne kadar güzel bir şifalandırıcı ortam yaratmışlar. Yani, aslında bizim kültürümüzde olan bir şey; sadece belki bunun farkındalığını artırıp tekrar böyle bir iyileşme sürecini toplumsal huzur için yapmak gerekiyor diye düşünüyorum.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Onun için ayrıca çalışıyoruz yani ben tekrar anlattım, farklı projeleri devam ettiriyoruz.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Çok güzel.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Şu anda özellikle kırsaldaki tüm lise öğrencilerimizi ramazan sonrasında biz, merkezde İpek Yolu'nda İpek Yolu merkezimiz var, orada misafir edeceğiz ve hem bilimle hem sanatla hem kültürle tanışmalarıyla ilgili olarak bir ortam oluşturacağız. Çocukları o kırsaldan biraz getirerek belli şeyleri tanıtırma gibi çalışmalarımız olacak merkezde.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Elâzığ'da galiba çok önceden "Silahı Bırak, Yerine Kalem Al" kampanyası vardı.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Evet, evet. Emniyet Müdürümüz...

ELÂZİĞ İL EMNİYET MÜDÜRÜ ADNAN KARAYEL - "Bıçağı Bırak, Kalem Al." Feyzullah Arslan İl Emniyet Müdürümüz zamanında ama "level" atlamışlar, bıçağı bırakıp silah almışlar.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Kaç sene önce...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Ben onu da söyleyeyim de son bir kez, kendimi açık oturumda gibi hissettim: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi'nin üst basamaklarına çıkan insan sayısı çok az. Sanatı da bununla birleştirmek için bizim biraz daha yol almamız gerekiyor çünkü sizi bir arı soktuysa önce o arının soktuğu yerin temizlenmesi gerekiyor, beni dinleyebilmeniz için bu öncelikle gerekiyor; şu an faillere bunu yavaş yavaş yapıyoruz, son seansta da dışarıda yapıyoruz. Mesela, kadınlara hep başka, kafeteryada, orada o sağaltımı... Burun ameliyatlarında öncesi-sonrası var ya, biz onu görüyoruz somut olarak aslında.

Ben artık susuyorum.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Teşekkür ederim ben de.

Şimdi, biz bu kadın-erkek eşitliği mücadelesini her yerde söylerken "Bu sadece kadınların sorunu değil. Bizimle aynı duyguda, aynı ruhta olan erkeklerle yol arkadaşlığı yapmadan bu sorunu çözemeyiz." diyorduk, bunun da en güzel örneğini bugün görmüş olduk aslında. Hem Hocam hem Vali Bey'in birlikte bu projeye inanıp uygulamaları ve devam ettirmeleri ve bu farkındalığı yaratmaları da aslında hepimizin ortak söylemini bir kez daha pekiştirmiş oluyor. Umut ediyorum ki tüm Türkiye'de uygulanan bir proje olur bu, daha da geliştirilerek. Yasal zeminin de oluşması açısından biz Komisyon olarak zaten değerlendiririz, muhakkak katkımız da olur diye düşünüyorum.

Şimdi, daha çok, Hocam, şeye vurgu yaptık, işte, bu kadına yönelik uygulanan şiddetin sebeplerini daha çok çocukluk travmalarına bağladınız. Çocukluk travmaları dışında daha çok hangi gerekçelere, hangi nedenlere tanık oldunuz?

Diğer bir şey: "Kültürel korseler" sözcüğü benim de ilgimi çekti. Ben acaba psikolojide bir terim de biz mi duymadık diye düşünmüştüm ama bunun üzerine herhâlde "Bu korseleri nasıl gevşetiriz?" çalışması yapmak gerekiyor belki de, terim olarak baktığımızda.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Evet.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Tekrardan, yaptığınız çalışmalar için teşekkür ediyorum. Umut ediyorum ki proje büyür, tüm ülkeye yayılır, bir devlet projesi hâline gelir.

Teşekkür ederim aynı zamanda bizi ağırladığınız için de.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - "Sebepler" dediniz. Sebepler aslında doğduğumuz andan itibaren, anne karnındaki doğum süreciyle başlıyor. Çok uzatmamamız lazım ama sorunuza cevaben söyleyeyim: Yani, doğum süreciyle, aslında gebelik süreciyle başlayan bir şey ve 5 kardeşin 5'i de farklı gebelik sürecini yaşıyor. Annenin psikolojik durumu çocuğa yansıyor;

doğduğu anda o hanede yaşananlar, ülkede yaşanan travmalar... Yani, tek bir sebebe tabii ki bağlayamayız yani bu zaten etik de olmaz, doğru da olmaz, öyle bir vaadimiz yok ama hani, bir tarafından tutma noktasında bizimki, o psikososyal süreçte onları geçmişe götürüp -psikodinamik yaklaşımla ben daha çok ilerliyorum- çocukluk yaşantısı ile aktüel çatışmaların arasındaki o farkı ya da benzerliği göstermek aslında. Aktüel çalışmalarında bugün eşiyile yaşadığı... Aslında senaryo aynı, sadece aktörler değişiyor; babası kocası oluyor, eşi geçmişindeki annesini sahneliyor veya iş yerindeki patronunu sahneliyor. Buradaki döngüyü kırdığımızda, fişi çektiğimizde aslında her şey ortaya çıkıyor. Yani, bu, uzun soluklu, çok bakış açısı gerektiren bir şey. Ben sadece psikodinamik de değil, bilişsel yaklaşım EMDR'den de istifade ediyorum.

Bu arada, ben 8-10 kitabı aynı anda okuyorum. O kitabın hangisi olduğunu şu an hatırlamıyorum ama yakınlarda okuduğum bir kitap; çok da hoşuma gitti o ifade, "kültürel korse" ifadesi. Benim de şöyle bir ifadem var: "Mesleki simbiyoz" kavramını da ben kendim geliştirdim mesela. Sayın Başkanım, az önce "Siz ne düşünüyorsunuz? Eşiniz kendi akademik kimliğini söyledi." dediniz ya, ben eşimin mesleğiyle mesleki simbiyoz geliştirmedim için kendi kimliğimi zaten ifade ettim, bunu da her platformda dile getiriyorum zaten. Bu da bir mobbing değil aslında, kendi kişisel serüvenimdeki bir duruş aslında.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Küçük bir soru daha sorabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Önce bir kavramsal katkı yapayım da.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Tabii, tabii.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Madem simbiyotik ilişkiden söz ettiniz, kavramınız; tedavide de simbiyotik tedavi faydalı demek ki, hem kadına hem erkeğe aynı anda olmasında fayda var.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Sağlıklı simbiyoz iyidir zaten hocam ama bebeğin 1 yaşına kadar bir simbiyoz şeyi salık verilebilir, rasyonel görülebilir ama bu simbiyoz bağımlılık boyutuna giderse orada sıkıntı oluşabilir. Ama bütüncül yaklaşım açısından söylediğinizi anladım; öyle bir simbiyoz, evet, olur.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Son bir soru daha sorayım; tabii, konuştukça aslında çok soru beynimizde canlanıyor da: Bu İstanbul süreciniz, Tokat süreciniz ve şimdi; bu terapiye gelen failerin sonrasında yani boşanmalara mı daha çok tanık oldunuz ya da kurtarılan evlilikler var mı?

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Çok güzel.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Yani, böyle bir ölçme değerlendirme oldu mu, ben onu çok merak ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Tabii, tabii. Ön test, son test oldu. Tabii, biz burada yaptığımız çalışmayı amatör bir çalışmadan çıkarmamız için, daha bilimsel ve akademik olması için ön test, son test aracılığıyla biz testler uyguluyoruz. Az önce de söylediğim gibi, ameliyatların öncesi sonrası noktası ruh sağlığında çok somut şeyler elde etmek zordur, iğneyle kuyu kazarsınız âdeta, olgu çalışmalarında bu daha da azdır. O noktada şunu söyleyebilirim rahatlıkla: 50 failden sadece 1'inin suç kaydı oldu İstanbul'daki çalışmamızda. Kadınlardan narsistik adamdan kurtulan, bağımlı, yani sağlıklı boşanan kadınlar oldu; bu çok sevindiriciydi. Onun dışında, liseyi dışarıdan bitiren, üniversiteye başlayan, boşanabilen, iş bulan, çalışan kadınlar oldu. Bunlar son derece somut, yaşanmış örnekler; İstanbul'a da gittiniz zaten, duymuşsunuzdur orada da. Bu şekilde.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Burada bir soru var mı?

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Var.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Buyurun.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum.

Gelmeden önce epey İstanbul ve Tokat uygulamalarını da gördüm, çok da yeni ve güzel bir uygulama. Hem Sayın Valimize hem değerli ekibine ben sizler şahsında çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, benim dikkatimi çeken ifadelerden bir tanesi şeydi sadece, merak ettiğim için çünkü bize çok iş talebi geliyor ya hani milletvekillerine, özellikle taşradan, iş edindirme... Şimdi, burada bir ifade dikkatimi çekti: "İş ve meslek edindirme" diyorsunuz. Meslek edindirmeyi anlıyorum, evet, fakat iş edindirme... Şimdi, İŞKUR üzerinden mi yapıyorsunuz yoksa bir yere... Çünkü oraya bireysel olarak da yapabilir. O zaman "iş edindirme" demeyelim buna, meslek edindiriyorsunuz, İŞKUR'da daha belki...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - İŞKUR değil sadece, başka yerlerde de. Mesela, burada bir çanta fabrikamız var, mesela burada çalışmaya yönlendiriyoruz, refere ediyoruz Beyaz Ev kapsamında. Hatta gelenlere...

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Valilik böyle bir kota koyuyor mu? Mesela, işte, dediniz ya, fabrikada... Ben bunu merak ediyorum çünkü uygulama açısından şehirlerimizde çok güzel bir şey olabilir bu. Mesela, işte, büyük fabrikalara ya da iş edindiren yerlere "Burada bize yüzde 5 kota verin, işte, yüzde 3 kota verin." vesaire ya da Valilik desteğinin sağlanması ki bazı Bakanlıklar bu yönde destek bile sağlıyorlar.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Tabii, tabii.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Eğer böyle bir şey varsa bu çok güzel bir modele de dönüşebilir esasında.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Zaten projemizin ayağından bir tanesi de bu. Siz az önce geç geldiğiniz için şartlardan dolayı, o kısmı kaçırdınız. Bütüncül bir proje olması da buradan kaynaklanıyor. Beş yıldır yıllardır düşünülmeyen birçok şeyi düşündüğümüz için bazı boşluklar... Bu da yine bizim kapsama alanımız içerisinde.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Harika.

Ayşe Sibel Ersoy Vekilimize ekleme yapmak için, ben şu ifadeyi çok sevdim: Az önce sizin okuduğunuz şiiri hani çok farklı platformlarda da duyuyoruz, artık o kadar çok yaygın olmaya başladı ki sosyal medyada, hepimiz ezberledik herhâlde. Hani, o çukuru...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Var mı bilenler? Ezbere bilenler var mıydı şiirimizi?

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Ben biliyordum.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Ben ilk defa duydum.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Şimdi, ben orada ilk duyduğumda da şu eleştiriyi yapmıştım o şiiire, o yüzden Ayşe Sibel Ersoy Vekilimizin ifadesini çok değerli buluyorum, dedi ya: "O çukurun üzerinden şarkı söyleyerek atlayabilmek." Evet, Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi'nde en altta güvenlik var ve zaten o güvenlik şartları söz konusu olmadığından çocuklarımız ya da kadınlarımız buraya başvuruyorlar fakat Türk aile yapısında ve geleneksel kodlarımızda şu da var: Biz de o ihtiyaçlar hiyerarşisindeki şeyler keskin değil, geçirgen; en alttan en üstte de çıkabiliyor, en üstten ortaya da düşebiliyor, hani, basamaklar arasında katı bir tırmanış ve sürekli yükseliş ve tekâmül standardından ziyade geçirgenlik ve değişkenlik söz konusu; bu nedenle, biz hani "Önce bunu halledelim, sonra ona yapalım."a değil, eş zamanlı götürebilmeye de tabii odaklanabilmeliyiz. Çünkü orada da ilk şu eleştiriyi o zaman duyduğumda getirmiştim: "En son sokağımı değiştirdim." diyor, oysa yeni gideceği sokaklarda da çukurlar olacak.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Biz bu soruların cevabını zaten verdik.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Çünkü, o yüzden çukurdan kaçmak değil -çukur her yerde olacak, çukur boyut değiştirecek, çukur suret değiştirecek, şekil değiştirecek, derinlik değiştirecek fakat daima olacak; o nedenle- bir çukur gördüğünde ne yapması gerektiğini, işte, üstünden şarkı söyleyerek geçmek, yanından gülümseyerek geçmek ve onun bir çukur olduğunun bilincinde olarak yürüyebilmek... Çünkü sokak değiştirmek palyatif bir...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Şöyle söyleyebilir miyim?

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Her çukur da eğitiyor ama.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Evet, onu söyleyeceğim. Ben gelen cevapları söyleyeyim mi Sayın Vekilim? Sayın Vekilim, ben o şiiiri okuduktan sonra -beyin fırtınası yapmak amaç burada- herkes parmak izi kadar özel cevap veriyor; söylediğiniz cevaplar da bu cevaplardan bir tanesi. Burada "Son sahne doğru sahnedir." diye bir şey yok, öyle bir şey asla demiyoruz, bu olmaz zaten. Bazısı diyor ki: "Ben son son sahnedeyim." Biz de diyoruz ki: "İlk iki sahne sana son sahneyi öğretti, gökten zembille öğrenmedin bunu." Yani, onun altını çizelim, öyle bir şeyimiz yok. O mu, bilemeyiz; belki son sahne o, belki pasif kaçınma, biliyorsunuz, pasif kaçınma belki de son sahne, hiç gitmemeyi tercih ediyor ama mesele... İşte, bizim yaptığımız da pasif kaçınma değil, aktif kaçınma; faili öyle oturduğumuz yerden de eleştirmiyoruz, kodlamıyoruz mesela. Ne yapıyorum ben? Pasif kaçınma değil, aktif kaçınma. Hamama girdiğimde terliyorsam, terlemeyi sevmiyorsam, buz keseleriyle gitmeyi öğrendim ben. Bu mesele aslında.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Ben teşekkür ederim.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Evet, sıra bende.

Ayfer Hocam, özellikle bir kadın olarak sizinle gurur duydum, teşekkür ederim çünkü uzun yıllar -53 yaşındayım bu arada- hep kız çocuklarına ve kadınlara hayatımı adanmış bir insan olarak konuşuyorum. Siz bu projenizde, benim yaşadıklarımın, gördüklerimin büyük bir bölümünü aslında sesli olarak anlattınız çünkü "Neden?" diyeceksiniz. Tabii, faile bazı konularda baktığınız zaman onların bile mağduriyet rolünde olduğunu ya da gördüğünü insan görüyor.

Şimdi, bölgesel olarak zaten hepimiz aynı bölgenin çocuklarıyız, buradaki hazirunun hepsi. Mesela, bir kız kaçırma olduğu zaman -ben bunu anlatınca da 1999-2000 arası konuşuyorum- hep böyle kızların erkekler tarafında kaçırıldığını bölge olarak algılarız, değil mi yani hepimizin böyle bir algısı var ama ben o dönemde daha 26 yaşlarındaydım -tabii, babamın koltuğunda aşiret liderliği yapınca bu tür konulara sık sık giriyordum- kız çocuğu geldi, ben de onu aldım yanıma, tabii, özel odada oturuyoruz, konuşuyoruz; ne yaşadı, ne etti bilmek lazım, bunun da çözümü var aileler birbirlerine girmesin diye. Bana o zaman demişti ki: "Suna Abla, ben onu kaçırdım." İnanmayacaksınız, hep erkeklerin kaçırdığı algısı var ya, alından öptüm, "Aferin kızım." dedim ben ona. Şunu anlatmaya çalışıyorum aslında: Şiddet, mağduriyet bazen aslında karşılıklı oluyor yani ben erkeklerin mağduriyetini de görmüş bir insanım ama tabii, Kadına Şiddet Komisyonunda olunca hiçbir zaman dile getirmedim, siz bana cesaret verdiniz şimdi. Erkeklerin de şiddet gördüğünü gördük, mağduriyet yaşadığını görmüş bir insanım ve kadınların da böyle en âlâ şiddeti gördüğü sahneyi de görmüşüm; sadece anlatılmadı, gözümle de gördüğüm olmuştur. Dolayısıyla, sizin bu çalışmanız gerçekten çok kıymetlidir. Ha, biraz daha da genişletilebilir, daha da böyle şey yapılabilir ama bana göre bunun Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın bir politikası olmasını gerektiren bir proje olduğuna inanıyorum yani Türkiye'nin her yerinde bunun olması gerektiğini inanıyorum. Neden? Çünkü bir kişi değil yani sadece kadın yok; çocuk var, mağdur var, maktul var; yani, hepsinin bir bütün olarak oluşu çok güzeldir. Onun için, ben bir kadın olarak hem sizi çok tebrik ediyorum hem de sizinle gurur duyduğumu bilmenizi istiyorum.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Teşekkür ederim.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Çünkü güçlü kadınların her alanda ve her zaman olması gerekir. Onları görünce sanki bütün Türkiye benimdir, o kadar mutlu oluyorum.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Teşekkür ederim.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Ben çok teşekkür ediyorum.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Sayın Vekilim...

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Şimdi, çok özür dilerim.

Mesela şöyle konular da gelirdi bize, biliyorsun, biraz aşiretleri koydum; Köken olarak Elâzığlı olanlar beni bilirler, anlarlar daha doğrusu. Şimdi kadın-erkek kavgası olurdu. Anlatabildim mi? Kadına çok fazla zulmeden erkekler de olduğunu görmüşüm, hamile kadını dövmüş erkekleri. Yani, bunu burada söylemek ne kadar doğrudur ama bir kardeşiniz olarak mesela ben çoğu zaman o erkekleri dövmüş bir kadını; şimdi "Kadın zulmetmedi." mi diyeceğiz? Anlatabildim mi? Şimdi, buna ne diyeceğiz? Onun için...

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Zaten Kadına Şiddet Komisyonunda, Sayın Vekilim...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) - Latife, değil mi Vekilim?

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Tabii, tabii, şaka ediyoruz.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Sayın Vekilim, Kadına Şiddet Komisyonunda olmanızın psikodinamik açıklaması da zaten...

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Ve çok ilginç, DEM PARTİ'li Milletvekilimiz Sayın Adalet Kaya yokken söylediniz bunu.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Keşke burada olsaydı yani benim gizlim sakım yok ki, zaten tutanaklara girecek yani.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Bir de Sayın Vekilim, az önce dediniz ya, o çocuklar da ilerleyen dönemlerde eş olarak karşımıza çıkıyorlar; o yüzden önleyici tedbir de oluyor bir anlamda.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Son olarak, şiddetin her türüsüne; kadından kadına, erkekten erkeğe, çocuğa, akrana şiddetine, hayvana yapılanlara, spordaki şiddete, tabii, doğaya yapılan şiddetin her türüsüne karşıyız.

Evet, buyurun Sayın Valim.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Evet, başka soru var mı? Herhâlde bitiyor mu Sayın Başkan?

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Evet, ekleme olmayacaksa bitiyor.

ELÂZİĞ VALİSİ NUMAN HATİPOĞLU - Artık sohbet edelim.

Tabii, burada ben özellikle teşekkürü Emniyetimize, Jandarmamıza, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğümüze, ruh ve sinir hastalıkları hastanemize, üniversitemize, baromuza, Belediyemize keza... El birliği içerisinde bu yapıyı daha sağlıklı hâle getirmeyle ilgili olarak bir çaba içerisindeyiz. İnşallah da buradan ortaya çıkabilecek bir örnek tüm ülkeye yayılacak âdeta bir meşale olur diyoruz biz. Yani, böyle bir artık... ADEM'ler ilk olarak, işte, Güneydoğu'da ve belli noktalarda ortaya çıktı, sonra ülke geneline yayıldı. Biz de buranın âdeta ADEM gibi, SODAM gibi olmasını istiyoruz; bu anlamda da ilk teşviki Valilik, Belediye olarak yapıyoruz; şu anda oranın giderleriyle ilgili olarak tüm şeyleri özel idare olarak karşılıyoruz. Önümüzdeki süreç inşallah daha da iyi olacaktır diye umut ediyorum.

Ayaklarınıza sağlık; ne iyi ettiniz, geldiniz.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - Teşekkür ediyoruz.

PSİKOLOG DR. AYFER HATİPOĞLU - Ben de teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Biz de teşekkür ediyoruz. Ne güzel, teşekkür etmek demek ki bulaşıcı bir şey. Biz de çok teşekkür ediyoruz hem değerli ekibe, seslerini duyamadığımız sizin ekip arkadaşlarımıza.

Az önce dışarıdan medyaya birlikte zaten teşekkür ettik Sayın Valimle. Burada varsa arkadaşlara bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Yarın da Diyarbakır'da olacağız inşallah. Diyarbakır'da sizin açıklamalarınızı özellikle bekliyoruz Diyarbakır Milletvekili olarak.

SUNA KEPOLU ATAMAN (Diyarbakır) - İnşallah.

BAŞKAN MUSTAFA HULKİ CEVİZOĞLU - Evet, iftar öncesi soluklanalım bir yerde, birlikte olacağız.

Çok teşekkürler arkadaşlar, şiddetsiz bir Türkiye için.

Kapanma Saati: 18.00